

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วม

โครงการรับจำนำข้าวเปลือก จังหวัดสมุทรปราการ

FACTORS AFFECTING RICE FARMER RETURNS OF THE PADDY

MORTGAGE SCHEME, SAMUTPRAKAN PROVINCE

T132337

เลข
ลงทะเบียน 132337
วัน,เดือน,ปี 17 0.ค. 2557

b. 12619623
i. ....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2557

KMITL-2014-AG-M-091-170

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**FACTORS AFFECTING RICE FARMER RETURNS OF THE PADDY
MORTGAGE SCHEME, SAMUTPRAKAN PROVINCE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN AGRICULTURAL DEVELOPMENT
AND RESOURCE MANAGEMENT
FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2014

KMITL-2014-AG-M-091-170

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2014

FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก
จังหวัดสมุทรปราการ
Factors Affecting Rice Farmer Returns of the Paddy Mortgage Scheme,
Samutprakan Province

นักศึกษา นางสาววัลลา จารุมภ์
รหัสประจำตัว 54640752
ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.ธีรพงศ์	เมฆโหรา	
ผศ.ดร.ไพบุลย์	แจ่มพงษ์	
รศ.ดร.ทิพวรรณ	ลิ้มงูร	
ผศ.ดร.ปัญญา	หมั่นเก็บ	
ผศ.ดร.สมศักดิ์	กฤษาสุวรรณ	

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 26 พฤษภาคม 2557
สถานที่สอบ ณ ห้อง C 402/2-3 (ชั้น 4 ตึกเจ้าคุณทหาร)

คณบดีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย ชูโชติ)
คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร

วันที่ 29 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกจังหวัดสมุทรปราการ
นักศึกษา	นางสาววิภา จารุมัยย์
รหัสประจำตัว	54640752
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
พ.ศ.	2557
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.ทิพวรรณลิมมังกูร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรข้อมูลด้านการผลิตข้าว ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.46 ปี ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 23.13 ปี เป็นลูกค้าประจำโรงสีเฉลี่ย 2.36 ปี พันธุ์ข้าวที่ปลูกมาก คือ กข47 พิชญ์โลก2 และ สุพรรณบุรี 90 ตามลำดับ ความชื้นเฉลี่ย 25.80% สิ่งเจือปนเฉลี่ย 2.04% อายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 110.61 วัน พื้นที่ปลูกข้าวเฉลี่ย 21.74 ไร่ ค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือกเฉลี่ย 205.62 บาท/ไร่ ผลตอบแทนที่ได้รับเฉลี่ย 3,670.60 บาท/ไร่ เกษตรกรเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ผ่านช่องทางสื่อ โทรทัศน์มากที่สุด มีความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกโดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม 4.09 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) มี 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) อายุ 2) จำนวนปีที่ เป็นลูกค้าประจำโรงสี 3) เพอร์เซ็นต์ความชื้น และ 4) สถานที่ปลูกข้าว

Thesis	Factors Affecting Rice Farmer Returns of the Paddy Mortgage Scheme, Samutprakan Province.
Student	Miss Wanlapa Jarumus
Student ID	54640752
Degree	Master of Science
Programme	Agricultural Development and Resource Management
Year	2014
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Dr.Tippawan Limunggura
Thesis Co-Advisor	Assist.Prof.Dr.Panya Mankeb

Abstract

The purposes of this research were to study personal characteristics, rice production, information channel, farmer satisfaction in participating in the process of the paddy mortgage scheme and factors affecting rice farmer returns of the paddy mortgage scheme, Samutprakan province. Data were collected from 339 sampling farmers by questionnaires. The statistical method for data analysis were frequency, percentage, mean and stepwise multiple regression analysis.

The results showed that the most farmers were male, the average age of 49.46 years old, graduated from elementary level (Pratom 4). The experience in farming was average 23.13 years. Time duration of being rice mill's customers were average 2.36 years. The most popular rice varieties were Gorkor47, Pitsanulok2 and Supanburi90. The average of humidity and contamination were 25.80% and 2.04%, the average time of harvesting was 110.61 days, the average farm area covered 21.74 rais, the average transportation expense was 205.62 baht/rai, the average of returns was 3,670.60 baht/rai/crop. The most farmers perceived the paddy mortgage scheme through television channel. The farmer satisfaction level of participation in the process of the paddy mortgage scheme were high with grand mean 4.09. The result revealed that there were 4 variable factors affecting rice farmer returns of the paddy mortgage scheme. 1) age 2) time duration of being rice mill's customers 3) humidity and 4) place of farming were statistical significance ($p < 0.05$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ทิพวรรณลิ้มมังกูร ที่ให้คำปรึกษาชี้แนะแก้ไขปัญหา ตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ ผศ.ดร.ธำรงค์ เมฆโหรา ผศ.ดร.สมศักดิ์ ภูหา สวรรค์เวช และ ผศ.ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยชี้แนะในเรื่องต่างๆ จนในที่สุดทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบคุณ ผศ.ดร.ธำรงค์ เมฆโหรา ผศ.ดร.ธีรวัฒน์ ศรีศุคโยภาส และคุณมลวิภา อรรฐาเมศรี ที่ช่วยตรวจทานแก้ไขแบบสอบถามในการวิจัย

ขอขอบคุณ เกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หัวหน้าแจ่มจันทร์ ทองภิรมย์ เกษตรอำเภอบางบ่อ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน เกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ และ โรงเรียน ที่ให้การสนับสนุนการวิจัยนี้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกคนที่ช่วยปฏิบัติงานแทนในช่วงที่ลาศึกษาต่อ

สุดท้ายต้องขอขอบคุณครอบครัวที่รัก และเพื่อนๆ ทุกคน ที่ให้กำลังใจที่ดีตลอดมา

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบิดามารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่งตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

วัลภา จารุมัตย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.2 หลักเกณฑ์การดำเนินการ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี 2555.....	12
2.3 โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี 2554/55(กรมส่งเสริมการเกษตร).....	19
2.4 ผลการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 (ช.ก.ส.)	20
2.5 โครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวเพื่อการจำนำปี 2554/55(จังหวัดสมุทรปราการ)...	23
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
3.1 กลุ่มประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	33
4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกร.....	33
4.2 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และ ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วม โครงการ รับจำนำข้าวเปลือก.....	39

IV

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทน โครงการรับจำนำข้าวเปลือก.....	41
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	45
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	45
5.2 อภิปรายผล.....	46
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	50
ภาคผนวก.....	52
ภาคผนวก ก แบบฟอร์มโครงการรับจำนำข้าวเปลือก.....	53
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	57
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามงานวิจัย.....	64
ประวัติผู้เขียน.....	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ราคาข้าวเปลือกนาปรังปีการผลิต 2555 ณะระดับความชื้นต่าง ๆ.....	18
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ.....	29
4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ.....	34
4.2 ข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ.....	36
4.3 ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ.....	37
4.4 ข้อมูลด้านการผลิตข้าว และผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ.....	38
4.5 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โครงการรับจำนำข้าวเปลือก.....	39
4.6 ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ด้านความรวดเร็วในการรับบริการ.....	40
4.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก.....	43

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	3
2.1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55.....	21
2.2 มูลค่าโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55.....	22
2.3 ปริมาณข้าวเปลือกที่ร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและมีความต้องการสูงในตลาดโลก เป็นสินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร ผลผลิตข้าวเป็นสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูงสุดของไทย (FAO, 2010) และเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย มูลค่าการส่งออก ปี 2554 กว่า 1.9 แสนล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2555) ปัจจุบันเกษตรกรไทยมีประมาณ 3.7 ล้านครัวเรือน หรือร้อยละ 20 ของประชาชนทั้งประเทศ (สมพร อิศวิลานนท์, 2552) ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยฐานะยากจน ไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ถูกเอาเปรียบทางด้านการตลาดจากพ่อค้าคนกลาง หรือกลุ่มนายทุน ปัญหาหลักที่มักพบอยู่เสมอคือราคาข้าวตกต่ำและผันผวน ซึ่งเกิดจากผลผลิตข้าวในช่วงต้นฤดูมีปริมาณมากออกสู่ตลาดในเวลาเดียวกัน เนื่องจากข้าวเป็นสินค้าที่มีฤดูกาลในการผลิต และมีอายุเก็บเกี่ยวทำให้ราคาข้าวตกต่ำ การขายข้าวของเกษตรกรมีอำนาจต่อรองต่ำ และการกำหนดราคาอยู่ในมือของพ่อค้า หรือ โรงสี ในขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตต้นทุนในการทำนากลับปรับตัวสูงขึ้น จนสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกร ระดับราคาข้าวเปลือกที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายสร้างสมดุลข้าวให้กับผู้บริโภค มาสู่ นโยบายการให้การอุดหนุนต่อผู้ผลิต ทั้งนี้เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรหรือชาวนา แทรกแซงกลไกราคาในตลาดข้าวเปลือกรัฐบาลมีมาตรการในรูปแบบต่างๆ เพื่อดึงดูดและกระตุ้นในชาวนาทำการผลิตข้าวที่มีคุณภาพในปริมาณมากขึ้น อาทิ การพยุงราคาข้าว การประกันราคาข้าว และ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกซึ่งมีการดำเนินการสืบเนื่องมากกว่า 20 ปี เพื่อเป็นการชะลอผลผลิตของเกษตรกรมิให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป เกษตรกรขายผลผลิตข้าวได้ในราคาที่เป็นธรรม ช่วยเหลือให้เกษตรกรมีเงินไว้ใช้จ่ายในครอบครัวตามความจำเป็น และหาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกรที่เพิ่มมากขึ้น ทางรัฐบาลมีความเชื่อว่าจะช่วยแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำให้สูงขึ้น กระตุ้นให้เกษตรกรสนใจปลูกข้าวมากขึ้น เพราะในระยะหลังเกษตรกรที่ประสบปัญหาขายข้าวได้ในราคาต่ำ ขาดทุนติดต่อกันหลายปี เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นมากขึ้น อาทิ รับจ้างในเมือง (ดรุณี ชันโท, 2543)

จากการที่ข้าวมีความสำคัญของเศรษฐกิจของไทย ทั้งในด้านการบริโภคภายในประเทศ ด้านการส่งออก เป็นแหล่งนำรายได้หลักเข้าสู่ประเทศ และเป็นสินค้ากึ่งการเมือง ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการรักษาเสถียรภาพ และยกระดับราคาข้าวไม่ให้ผันผวน มาตรการในการช่วยเหลือเกษตรกร ที่ถูกนำมาใช้มาอย่างต่อเนื่อง คือการรับจำนำข้าวเปลือก (นิตา ทอนนิตย์, 2551) โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งปลูกข้าวในภาคตะวันออกของประเทศไทย มีพื้นที่ปลูกข้าว 3.4 หมื่นไร่ ผลผลิตข้าวเปลือก 2.4 หมื่นตันต่อฤดูกาล (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2555) พื้นที่การเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวนมาก เป็นปัจจัยได้เปรียบที่ทำให้เกษตรกรทำนาได้ตลอดทั้งปี ชาวนาส่วนใหญ่ทำนา 2 ครั้งต่อปี จนถึง 5 ครั้งต่อ 2 ปี โดยวิธีการหว่านน้ำตม เนื่องจากใช้แรงงานน้อย การเตรียมดิน การดูแลรักษาจนถึงการเก็บเกี่ยวใช้เครื่องจักรกลเข้าปฏิบัติงานเกือบทุกขั้นตอน แต่มีข้อเสียคือ ปัญหาเรื่องวัชพืช ข้าวดีด การเข้าไปปฏิบัติงานดูแลรักษาในแปลงนาข้าวทำได้ยากกว่านาดำเพราะไม่มีช่องว่างระหว่างแถวที่ปลูกข้าว นอกจากนี้ยังสิ้นเปลืองเมล็ดพันธุ์อีกด้วย (บุญหงษ์ จงคิด, 2547) พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูกในปัจจุบัน ได้แก่ สุพรรณบุรี 90 พิษณุโลก 2 กข 47 กข 41 กข 31 และพันธุ์ข้าวไม่ไวแสงอื่นๆ จังหวัดสมุทรปราการ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก 1,174 ราย ในอำเภอบางบ่อ และบางเสาธง โดยมีขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ เริ่มจากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผ่านการประชาคม และรับใบรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจากสำนักงานเกษตรอำเภอ เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจึงนำผลผลิตข้าวเปลือกไปฝากกับหน่วยรับจำนำ หรือ โรงสีข้าวที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลเปร็ง อำเภอบางบ่อ จำนวน 2 โรง คือ โรงสีวิจิตรธัญญา และโรงสีธัญญะวานิช ชั่งน้ำหนัก ผ่านกระบวนการวัดเปอร์เซ็นต์ความชื้น และเปอร์เซ็นต์สิ่งเจือปน เพื่อประเมินราคาข้าว รับใบประทวนจากองค์การคลังสินค้า(อคลัง) ไปจำนำไปประทวน ทำสัญญาและรับเงินผ่านบัญชี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาที่เกษตรกรเป็นลูกค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออุดหนุนปริมาณข้าวเปลือกส่วนเกินในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว มิให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป อันจะส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในตลาดอยู่ในเกณฑ์ดีเป็นที่น่าพอใจ ทำให้เกษตรกรขายข้าวเปลือกคุ้มกับการลงทุน ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง เพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรได้มีช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น และสร้างอำนาจการต่อรองในการขายข้าวเปลือก (ธนาคารเพื่อ

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2555) จึงมีปัญหการวิจัยที่น่าสนใจ ทำการศึกษาว่า การที่จะทำ ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ได้รับ ผลตอบแทนสูงนั้น น่าจะประกอบไปด้วยปัจจัยอะไรบ้าง

ผู้วิจัยจึงได้เลือกพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลตอบแทนจาก โครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยด้าน การผลิต ที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร ผู้วิจัยมีความ คาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปเสนอแนะให้กับเกษตรกร ให้สามารถพัฒนา กระบวนการผลิตข้าวให้ได้ผลตอบแทนสูง เมื่อเข้าร่วม โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในฤดูกาล ถัดไป หรือขายโดยตรงกับโรงสี และผู้เกี่ยวข้องกับโครงการนำจุดบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไข ให้เกษตรกร ได้รับประโยชน์จากขั้นตอนการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาล ที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร ปัจจัยด้านการผลิต ช่องทางการ เปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก และ ผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของ เกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร คือ เกษตรกรผู้แทนครัวเรือนที่ปลูกข้าวในจังหวัด สมุทรปราการ ผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวประจำปี 2554/55 รอบที่ 2 และเข้าร่วมโครงการ รับจำนำข้าวเปลือก ณ โรงสีวิจิตรธัญญา และ ธัญญะวาณิช จำนวนทั้งสิ้น 1,174 ราย ในพื้นที่ที่มี การทำนา 2 อำเภอ คือ อำเภอบางบ่อ และ บางเสาธง

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้รับผลตอบแทน โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ จากตัวแปร ปัจจัยทั้งหมด 12 ตัวแปรได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำนาของเกษตรกร ระดับการศึกษาของเกษตรกร การเป็น ลูกค้าประจำโรงสี เปอร์เซ็นต์ความชื้นเปอร์เซ็นต์สิ่งเจือปน อายุเก็บเกี่ยว พันธุ์ข้าว ขนาดพื้นที่ปลูก ข้าว สถานที่ปลูก และค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือก

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา เก็บข้อมูลระหว่างเดือน มิถุนายน - กันยายน 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงสถานการณ์การทำนา ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และ ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกของเกษตรกร ในจังหวัดสมุทรปราการ เข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทน โครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกของเกษตรกร ในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของเกษตรกร ในการวางแผนการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ ดำเนินการตามขั้นตอนวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด เป็นแนวทางเสนอแนะให้กับเกษตรกร ผู้ต้องการร่วมโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกในฤดูกาลถัดไป และสะท้อนปัญหาเกี่ยวกับโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ นำไปปรับปรุงแก้ไขมาตรการรับจำหน่ายข้าวเปลือกให้รัดกุม และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดตัวแปร และกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้ (ภาพที่ 1.1)

1.4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลกับการได้รับผลตอบแทน โครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก ของเกษตรกร ในจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย

1.4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำนาของเกษตรกร จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของเกษตรกร จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี

1.4.1.2 ปัจจัยด้านการผลิต ได้แก่ เปรอร์เซ็นต์ความชื้น เปรอร์เซ็นต์สิ่งเจือปน อายุเก็บเกี่ยว พันธุ์ข้าว ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว สถานที่ปลูก และค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือก

1.4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลตอบแทนโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการรับจำนำข้าวเปลือกจังหวัดสมุทรปราการ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 หลักเกณฑ์การดำเนินการ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี 2555
- 2.3 โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี 2554/55 (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 2.4 โครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวเพื่อการจำนำ ปี 2554/55 (จังหวัดสมุทรปราการ)
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดด้านสวัสดิการสังคม (Social Welfare Theory)

ในกลุ่มประเทศสวีเดน นอร์เวย์ เดนมาร์ก ฟินแลนด์ หรือที่รู้จักกันในนามกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย มีแนวคิดที่รัฐต้องส่งเสริมบริการประชาชนในทุกกลุ่มคน ทุกชุมชนในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านรายได้ การศึกษา สาธารณสุข ความมั่นคงปลอดภัย เสรีภาพ การกินดีอยู่ดี ฯลฯ ซึ่งระบบดังกล่าวได้รับการยอมรับว่าเป็นรัฐสวัสดิการ (Welfare State) ที่ดีที่สุดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งทำให้ประชาชนมีความมั่นคงมั่งคั่ง และมีเสรีภาพสูงสุด ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานโดยผ่านกระบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มแรงงาน ศาสนา สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ทำให้การกระจายทรัพยากรเป็นธรรม เกิดการคลายความแตกต่างระหว่างชนชั้นอย่างสันติวิธี แนวคิดเรื่องสวัสดิการทางสังคมในอเมริกาก็เกิดในลักษณะคล้ายๆกัน ในความต้องการป้องกันการแพร่ขยายลัทธิสังคมนิยม และเพื่อการแก้ปัญหาจากระบบการขยายภาคอุตสาหกรรมที่เสียสมดุล ก่อให้เกิดเศรษฐกิจตกต่ำ เพื่อต้องการเพิ่มกำลังซื้อ (Effective Demand) จึงได้มีรัฐบัญญัติความมั่นคงทางสังคม (Social Security Act) เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาทางสังคม โดยในช่วงแรกๆ เน้นไปที่สวัสดิการสังคม เพื่อความมั่นคงของประเทศ ต่อมามีการขยายแนวคิด ซึ่งส่วนใหญ่ได้ปรับรูปแบบตามลักษณะการเมืองการปกครอง หรือระบอบการปกครองเป็นหลัก เช่นแนวมาร์กซิสต์ และแนวเฟเบียน ที่เกิดจากการบูรณาการของกลุ่มลัทธิมาร์ก และลัทธิเสรีนิยม ซึ่งแนวคิดของกลุ่มสังคมนิยมก็เน้นแบบรอบด้าน (Radical) โดยเห็นว่ารัฐต้องแทรกแซง และควบคุมกลไกตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อป้องกันการเอาเปรียบของชนชั้นสูง เป้าหมายสูงสุดคือ การดำรงไว้ซึ่งระบบทุนนิยม (มาฆะ จิตตะสังคะ. 2555)

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีสองสูง

นโยบายราคา และรายได้ ที่นายธนินท์ เจียรวนนท์ ประธานกรรมการและประธานคณะผู้บริหาร เครือเจริญโภคภัณฑ์กล่าวไว้คือ สูงแรก “ราคาสินค้าเกษตรสูง” คือ การปล่อยให้ราคาสินค้าเกษตรเป็นไปตาม Demand&Supply และกลไกตลาด รัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซง หรือควบคุมราคาทำให้เกิดการบิดเบือน และไม่ได้ผล สูงที่ 2 คือ “รายได้หรือค่าจ้างของประชาชนจะต้องสูง” ให้สัมพันธ์กับราคาสินค้าเกษตรและอาหารที่สูงขึ้น ทั้งนี้ตามแนวคิด “ทฤษฎีสองสูง” จะมุ่งเน้นรายได้ประชาชน 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) เกษตรกรในชนบท ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ จะต้องทำให้มีรายได้สูงขึ้น 2) รายได้ ข้าราชการ และผู้ใช้แรงงานในเมืองก็ต้องสูงขึ้นเช่นกัน การเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในชนบทนั้น หากปล่อยให้ราคาสินค้าเกษตรเป็นไปตามกลไกตลาด รายได้ของเกษตรกรก็จะเพิ่มขึ้น จะมีกำลังซื้อมากขึ้น มีการใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจส่วนรวมของไทยขับเคลื่อนได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ภาครัฐจะต้องมีนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมด้านการยกระดับภาคเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รัฐควรให้ความสำคัญกับการทำเกษตรแบบดั้งเดิม คือ เกษตรกรรายย่อย โดยการเข้าไปลงทุนพัฒนาบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเกษตร เช่น ขยายระบบชลประทาน ให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี และจัดระบบโลจิสติกส์ เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ลดความเสี่ยง และเพิ่มอำนาจต่อรองให้เกษตรกรให้ได้ราคาที่เป็นธรรม เพื่อให้เกษตรกรแบบดั้งเดิม ได้พัฒนาควบคู่กับการเกษตรแบบก้าวหน้า ที่ภาคเอกชนดำเนินการได้ดีอยู่แล้ว ก็จะส่งผลให้ภาคการเกษตรของประเทศไทยเข้มแข็งและมีฐานะรายได้ดีขึ้น ในส่วนการเพิ่มรายได้ให้กับคนในเมือง หมายถึงรายได้ของผู้ใช้แรงงาน และข้าราชการที่มีรายได้ต่ำและไม่สัมพันธ์กับภาระด้านรายจ่ายตามค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นจากการที่ราคาอาหารและพลังงานที่สูงขึ้น จึงควรเน้นพิจารณาปรับรายได้ให้สัมพันธ์กับราคาที่สูงขึ้น เพื่อให้ประชาชนกลุ่มนี้สามารถอยู่ได้ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ขณะเดียวกันประชาชนจำเป็นจะต้องปรับวิถีชีวิต โดยเฉพาะในเรื่องการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายได้และค่าครองชีพที่สูงขึ้น โดยยึดระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ นอกจากนี้ถ้าเกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศมีรายได้สูงขึ้น ก็จะมีพลังการใช้จ่ายใช้สอยเป็นตัวขับเคลื่อนทำให้เศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ ได้มีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป (พิสิษฐ ภัคเกษม. 2555)

2.1.3. แนวคิดเรื่องต้นทุน และผลตอบแทน

สังวร ปัญญาติก (2539) ได้กล่าวถึงความหมายต้นทุน (Cost) โดยแบ่งเป็นความหมายดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ความหมายของต้นทุน

1.1) ต้นทุนหมายถึงค่าใช้จ่ายที่จ่ายเงินสดออกไป (Out of Pocket Cost) เช่น จำนวนเงินสดที่จ่ายออกไป ตามใบสำคัญจ่ายเงิน แต่ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร และเครื่องมือต่างๆ ไม่จัดว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายเงินสดออกไป ค่าเก็บรักษาซึ่งไม่มีประโยชน์ต่อการผลิตสินค้า ก็ไม่จัดว่าเป็นต้นทุน แต่ถ้าค่าเก็บรักษามีประโยชน์ต่อการผลิต ก็จัดว่าเป็นต้นทุนการที่จะต้องใช้จ่ายเงินทุนประเภทนี้ มากเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับนโยบายการจัดการสินค้าคงคลัง ความสนใจเกี่ยวกับเงินทุนประเภทนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายการจัดการสินค้าคงคลัง ความสนใจเกี่ยวกับเงินทุนประเภทนี้ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ย ที่จะต้องชำระให้แก่ธนาคาร และกำไรที่จะได้จากเงินทุน ซึ่งก็แล้วแต่นโยบายการเงินของบริษัท อัตราส่วนลดต้นทุนก็อาจจะนำมาใช้ ประกอบการพิจารณาในการจัดการสินค้าคงคลังระยะสั้น หรือพิจารณาอัตราดอกเบี้ยของแต่ละช่วง ในแผนการระยะยาวการพิจารณาสินค้าคงคลังนี้ ก็ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดเวลาและวิธีการด้วยว่าจะใช้วิธีใด ในการจัดการสินค้าคงคลังระยะสั้นที่สามารถควบคุมต้นทุนที่จ่ายเงินสดออกไป

1.2) ต้นทุนหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายเงินสดออกไป และธุรกิจเสียโอกาสที่จะหากำไรจากการผลิตหรือขายสินค้าอื่น ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้ถูกกำหนดอยู่ในนโยบายการผลิต หรือการผลิตตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายทางอ้อมบางชนิดที่ไม่สามารถจะกำหนดเวลา หรือกำหนดผลกำไรได้ในแผนการผลิต เช่นค่าแรงงานควบคุมโรงงานทั่วๆไป เป็นค่าใช้จ่ายที่ธุรกิจจ่ายเงินสดออกไป แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่เราไม่สามารถที่จะกำหนดเข้าอยู่ในนโยบายการผลิต หรือแผนการผลิตได้ ว่าเป็นการผลิตประเภทใดโดยทั่วๆไปจึงไม่พิจารณาต้นทุนประเภทนี้มากนัก ถึงแม้จะทำการจัดว่าเป็นต้นทุนประเภทที่จ่ายเงินสดออกไป

2) ประเภทของต้นทุน

ต้นทุนต่างๆที่เกิดขึ้นเนื่องจากกิจกรรมการดำเนินงาน ของธุรกิจที่มีมากมายหลายชนิด ซึ่งการจะนำข้อมูลของต้นทุนเหล่านี้ ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานในด้านต่างๆ ทำให้เกิดประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการจำแนกประเภทของต้นทุนแต่ละประเภท เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

ชนกร เอกเผ่าพันธุ์ (2545) กล่าวถึงการจำแนกต้นทุน แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1) ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) หมายถึง ต้นทุนต่างๆ ที่มีต้นทุนรวมคงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามระดับกิจกรรมต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ภายในช่วงที่มีความหมาย (Relevant Range) โดยระดับกิจกรรมนั้น สามารถพิจารณาได้หลายลักษณะ เช่น หน่วยสินค้าที่ขาย หน่วยสินค้าที่ผลิต ระยะทางการวิ่งของรถ หรือ จำนวนชั่วโมงแรงงาน เป็นต้น ต้นทุนคงที่รวมจะไม่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงระดับกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงไปจากเดิม นั่นคือ ต้นทุนรวมยังมีค่าคงที่ เช่น ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคา ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าภาษีทรัพย์สิน เป็นต้น

2) ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) หมายถึง ต้นทุนรวมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

กับการเปลี่ยนแปลงของระดับกิจกรรม เช่น วัตถุประสงค์ทางตรง จะเห็นได้ว่าต้นทุนของวัตถุประสงค์ทางตรงที่ใช้ในการผลิต ในวงจรระยะเวลาหนึ่ง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงไป เมื่อคิดต้นทุนผันแปรรวม ต้นทุนผันแปรต่อหน่วยนั้น จะมีค่าคงที่เท่ากันทุก ๆ หน่วยที่เกิดขึ้นภายในช่วงที่มีความหมาย นอกจากวัตถุประสงค์ทางตรงแล้ว ค่าแรงงานทางตรง และค่านายหน้า ก็มีลักษณะเป็นต้นทุนผันแปรเช่นเดียวกัน

3) ต้นทุนผสม (Mixed Cost) หมายถึง ต้นทุนต่าง ๆ ที่มีต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร รวมอยู่ด้วยกัน เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำ เป็นต้น ในส่วนของต้นทุนคงที่นั้น เป็นต้นทุนขั้นต่ำที่เกิดขึ้น แม้จะไม่มียกระดับกิจกรรมเกิดขึ้นก็ตาม และส่วนของต้นทุนผันแปร จะผันแปรไปตามระดับกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

เพชร ชุมทรัพย์ (2554) ได้กล่าวถึงผลตอบแทน หรือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน คือ สิ่งที่ผู้ลงทุนมุ่งหวังจะได้อาจจากการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในธุรกิจ ในหลักทรัพย์ หรือในอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งคำว่าอัตราผลตอบแทน มีความหมายกว้างขวางมาก อาจหมายถึงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนระยะยาว อัตราผลตอบแทนจาก ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ และอัตราผลตอบแทนที่กินความหมายแคบลงไปอีก ก็คือ อัตราผลตอบแทนจาก โครงการลงทุนเฉพาะ โครงการ ซึ่งแต่ละอย่างจะมีรูปแบบการวัดและการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ อัตราส่วนผลตอบแทนนอกจากใช้ประโยชน์ในการประเมินผล โครงการปฏิบัติงาน ยังใช้ประโยชน์ในการช่วยตัดสินใจลงทุน วางแผน ควบคุมและปรับปรุงการดำเนินงาน

2.1.4 แนวคิดเรื่องการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

แซมมวล เบคเกอร์ (Samuel, 1972) ได้ให้ความหมายของการเปิดรับข่าวสารโดยจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารคือ

1) การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) กล่าวคือ บุคคลที่จะแสวงหา ข้อมูลเมื่อต้องการให้มีความคล้อยคลึงกับบุคคลอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเรื่องทั่ว ๆ ไป

2) การเปิดรับข้อมูล (Information Receptivity) กล่าวคือ บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพื่อทราบ ข้อมูลที่ตนเองสนใจ อยากรู้ สนใจ หากมีข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเองก็จะให้ความสนใจใฝ่อ่านหรือดูหรือฟังเป็นพิเศษ

3) การเปิดรับประสบการณ์ (Experience Receptivity) กล่าวคือ บุคคลที่จะเปิดรับข่าวสาร เพราะต้องการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

โจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Klapper, 1960) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสาร หรือ เปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือน เครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย การกลั่นกรอง 4 ขั้นตอนลำดับดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ และข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่นการเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจ และความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสาร ของคนเรานั้นก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุล หรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่าความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็เชื่อว่ารับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนาารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทัศนคติ ประสิทธิภาพ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไป ยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับ ความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไป ถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งค้ำกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิม ให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกรู้สึกขัดแย้งและมีสิ่งที่ไม่สบายใจขึ้น

ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ (2544) กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่า การบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชน จะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือเปลี่ยนลักษณะนิสัย เปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้ โดยการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล โดยสื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลผู้ที่นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) ที่จะมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกัน

2.1.5 ความหมาย และแนวคิดเรื่องความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมาย ของความพึงพอใจไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึงพอใจชอบใจ

สมิต สัมภูกร (2542) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึงระดับความรู้สึกของผู้ใช้ ที่มีผลมาจากการเปรียบเทียบ ระหว่างสิ่งที่ได้รับ กับสิ่งที่คาดหวัง ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ เกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้รับ กับสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งหากพิจารณาถึง ความพึงพอใจของการบริการว่าจะเกิดความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ถ้าได้รับการบริการต่ำกว่าความคาดหวัง ทำให้เกิดความไม่พอใจ แต่ถ้าระดับผลของการบริการสูงกว่าความคาดหวัง ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้รับจากบริการสูงกว่าความคาดหวัง ผู้ใช้ก็จะเกิดความประทับใจก็จะส่งผลให้ผู้ใช้กลับไปใช้บริการซ้ำอีก จึงกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจ ในบริการ หมายถึงความถึง ภาวการณ์แสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวก ของบุคคลอื่นเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบ การรับรู้ สิ่งที่ได้รับจากการบริการไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการ ในระดับที่ตรงกับ การรับรู้ สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้น ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ ความพึงพอใจในงานของผู้ให้บริการ

ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ

ระดับที่ 1 ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวังเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีมีความสุขของผู้รับบริการเมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่

ระดับที่ 2 ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวังเป็นการแสดงความรู้สึกปลาบปลื้มใจหรือประทับใจของผู้รับบริการเมื่อได้รับการบริการที่เกินความคาดหวังที่มีอยู่ความพึงพอใจในการบริการ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานบริการให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีลักษณะทั่วไป ดังนี้

1) ความพึงพอใจในการแสดงอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของบุคคล ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

บุคคลจึงจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบๆตัวการตอบสนองความต้องการ ส่วนบุคคลด้วยการ ได้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวันทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์ การรับรู้เรียนรู้สิ่งที่ได้รับตอบแทนแตกต่างกันไปในสถานการณ์บริการก็เช่นเดียวกันบุคคลรับรู้ หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริการไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการหรือคุณภาพของการ บริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่างๆ หากเป็นไปตามความต้องการของ ผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้บริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจในบริการที่ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริง ในสถานการณ์หนึ่ง

ในสถานการณ์การบริการ ก่อนที่ลูกค้าจะมาใช้บริการใดก็ตาม มักจะมีมาตรฐานของวงการบริการนั้นไว้ในใจอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งอาจมีแหล่งอ้างอิงมาจากคุณค่า หรือเจตคติที่ยึดถือต่อบริการประสบการณ์ดั้งเดิม ที่เคยใช้บริการการบอกเล่าของผู้อื่น การรับทราบข้อมูลการรับประกันบริการจากโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาต่อผู้ให้บริการเหล่านี้ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการใช้เปรียบเทียบกับบริการที่ได้รับ ในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริงสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับรู้เกี่ยวกับการบริการ ก่อนที่จะมารับบริการ หรือความคาดหวังในสิ่งที่คาดว่าจะได้รับ (Expectation) นี้มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาของการเผชิญความจริง หรือการพบปะระหว่างกระบวนการการบริการที่เกิดขึ้น (Performance) กับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้หากสิ่งที่ได้รับ เป็นไปตามความคาดหวัง ถือว่าเป็นการยืนยันที่ถูกต้อง (Confirmation) กับความคาดหวังที่มีอยู่ ผู้รับบริการย่อมเกิดความพึงพอใจต่อบริการดังกล่าว แต่ถ้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอาจสูงกว่า หรือต่ำกว่า นับเป็นการยืนยันที่คาดเคลื่อน (Disconfirmation) จากความหวังดังกล่าว ทั้งนี้ช่วงความแตกต่าง (Discrepancy) ที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นถึงระดับความพึงพอใจ หรือความไม่พึงพอใจมากน้อยได้ ถ้าข้อยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวก แสดงถึงความพึงพอใจ ถ้าไปในทางลบแสดงถึงความไม่พึงพอใจ

3) ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ค้นพบได้ตามปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคล ในแต่ละสถานการณ์ช่วงเวลาหนึ่งของบุคคล อาจจะไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่ง เพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แต่ในอีกช่วงหนึ่งหากสิ่งที่คาดหวังไว้ได้รับการตอบสนองอย่างถูกต้อง บุคคลก็สามารถเปลี่ยนความรู้สึกเดิมต่อสิ่งนั้น ได้อย่างทันทีทันใด แม้ว่าจะเป็นความรู้สึกที่ตรงกันข้ามก็ตาม นอกจากนี้ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกในระดับมากน้อยได้ ขึ้นอยู่กับความแตกต่าง ของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริง กับสิ่งที่คาดหวังไว้ ส่วนใหญ่ลูกค้าจะใช้เวลาเป็นมาตรฐาน ในการเปรียบเทียบความคาดหวังจากบริการต่างๆ

2.2 หลักเกณฑ์การดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี 2555

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (2555) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี 2555ไว้ดังนี้

1. วิธีดำเนินการ

1.1 เกษตรกรผู้มีสิทธิจำนำจะต้อง (1) มีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งผ่านการทำประชาคมและเกษตรกรลงชื่อรับรองตัวเองพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัดเทศบาลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับรองด้วย (2) เป็นข้าวเปลือกที่เกษตรกรเพาะปลูกเองในปีการผลิตประจำปี 2555 และ (3) เป็นลูกค้าของช.ก.ส. นำข้าวเปลือกไปจำหน่ายที่โรงสี ชั่งน้ำหนัก วัดความชื้นและสิ่งเจือปน เทียบราคารับจำหน่าย ณ ระดับความชื้นต่างๆ (ตารางที่ 2.1)

1.2 พื้นที่รับจำหน่ายเกษตรกรสามารถจำหน่ายข้าวเปลือกได้ในพื้นที่จังหวัดของตนเอง เท่านั้น ยกเว้นพื้นที่ตำบลติดต่อกัน

1.2.1 การจำหน่ายข้ามเขตของเกษตรกรกรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรจะจำหน่ายข้ามเขตเกินกว่าระดับตำบลให้คณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการรับจำหน่ายระดับจังหวัดที่เป็นพื้นที่เพาะปลูกในจังหวัดนั้นของเกษตรกรพิจารณาอนุมัติและแจ้งฝ่ายเลขานุการกชช. ทราบต่อไป

1.2.2 การจำหน่ายข้าวของสถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรให้อคส. และอ.ต.ก. รับข้าวจากสถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมจากเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล โดยอคส. และอ.ต.ก. ออกใบประทวนให้เกษตรกรแต่ละรายเพื่อนำไปทำสัญญาและรับเงินจากช.ก.ส. เพื่อป้องกันการสวมสิทธิเกษตรกร (ช.ก.ส. โอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรแต่ละรายไป) เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายข้าวในราคาที่รัฐบาลกำหนด ทั้งนี้ให้สถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรคิดค่าขนส่งและค่าบริการจัดการจากเกษตรกรได้ไม่เกินคันละ 200 บาท

1.2.3 การจำหน่ายข้ามเขตของโรงสีห้ำม โรงสีรับจำหน่ายข้ามเขตและเปิดจุดรับจำหน่ายนอกพื้นที่ยกเว้นกรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรหรือกรณีที่ยังขาดโรงสีเข้าร่วมโครงการหรือเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายน้อยไม่เพียงพอให้บริการเกษตรกร โดยให้ดำเนินการดังนี้

(1) กรณีจังหวัดสามารถจัดหาโรงสีที่อยู่ในจังหวัดเดียวกันไปเปิดจุดรับจำหน่ายนอกพื้นที่ภายในจังหวัดเดียวกันได้ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเปิดจุดรับจำหน่ายนอกพื้นที่ของโรงสีภายในจังหวัดเดียวกันและแจ้งประสานอคส. อ.ต.ก. และช.ก.ส. ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ การออกใบประทวน การจ่ายเงินให้แก่เกษตรกรและรายงานประธานอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำหน่ายข้าวและฝ่ายเลขานุการกชช. ทราบต่อไป

(2) กรณีจังหวัดไม่สามารถจัดหาโรงสีในจังหวัดไปเปิดจุดรับจำหน่ายนอกพื้นที่ได้ให้แจ้งอคส. อ.ต.ก. และฝ่ายเลขานุการกชช. เพื่อคัดสรรโรงสีที่จะมาเปิดจุดรับจำหน่ายนอกพื้นที่โดยจะพิจารณาจัดหาโรงสีในภาคเดียวกันเข้าดำเนินการก่อนหากไม่มีโรงสีในภาคเดียวกันจะพิจารณาจัดหาโรงสีในภาคอื่นเข้าดำเนินการเป็นลำดับสุดท้าย

1.3 การรับจำหน่ายใบประทวนให้อคส.อ.ต.ก. รับฝากและออกใบประทวนให้โรงสีที่เข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกจากเกษตรกร โดยให้โรงสีแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารเก็บไว้ในโกดังกลาง หรือไซโลที่เช่าจัดเก็บโดยอคส. อ.ต.ก. และ/หรือส่งมอบให้ผู้ซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 การเข้าร่วมโครงการของโรงสี

1.4.1 ให้ความสำคัญกับโรงสีที่ได้รับการจัดเกรดว่า ให้ความสำคัญร่วมมือทางราชการสูงเป็นลำดับแรก โดยโรงสีต้องมีศักยภาพในการรับฝาก และแปรรูปข้าวเปลือกโดยโรงสีต้องมีอุปกรณ์ เครื่องชั่งน้ำหนักครบถ้วน เครื่องวัดความชื้นข้าว อย่างน้อย 2 เครื่อง และมีเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก ที่เพียงพอต่อการใช้งาน รวมทั้งมีเครื่องอบลดความชื้นหรือลานตาก มีสถานที่เก็บข้าวอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงสี และไม่มีภาระค้างส่งมอบข้าวในโครงการช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาลที่ผ่านมา

1.4.2 กรณีเป็นโรงสีสหกรณ์การเกษตร จะต้องมีความสามารถในการรับฝากอบลดความชื้น และสีแปรรูปข้าวเปลือก รวมทั้งต้องได้รับการรับรองจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าเป็นผู้มีความสามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยให้คณะกรรมการของสหกรณ์ทั้งคณะ เป็นผู้ดำเนินการเข้าร่วมโครงการ สำหรับโรงสีที่เข้าร่วมโครงการในปีก่อนๆที่ถูก อคส. อ.ต.ก. และช.ก.ส. ฟ้องร้องดำเนินคดีกรณีกระทำความผิดร้ายแรง เช่น ลักทรัพย์ หรือ ยักยอกทรัพย์ รวมทั้งโรงสีที่ยังไม่ได้รับการปลดจากบัญชีดำของ อคส. อ.ต.ก. รวมทั้งยังอยู่ระหว่างการฟ้องร้องดำเนินคดีทางแพ่ง หรือ คดีอาญาในการดำเนินธุรกิจทางการค้าปกติ ในลักษณะเข้าขายมือโยงเกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรับจำนำได้ ทั้งนี้โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิด ไว้ในบริเวณที่สามารถบันทึกภาพกิจกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกร สถานที่เก็บข้าวตามโครงการ ให้เห็นได้ชัดเจนตลอดระยะเวลาโครงการ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงภาพกิจกรรมให้ศูนย์ Operation Room ของฝ่ายเลขานุการ กช. ได้ด้วย (ถ้ามี)

2. การสีแปรรูปและการส่งมอบ

2.1 การสีแปรรูป (1) ให้โรงสีสีแปรรูปข้าวเปลือกทุกชนิด ที่ฝากเก็บไว้ที่โรงสีทุก 10 วัน ในอัตราร้อยละ 100 ของปริมาณข้าวเปลือกที่จำนำวันที่สั่งสีแปรรูปหรือ (2) ให้สีแปรรูปตามมติคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าว ที่จะพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้โรงสีจะต้องสีแปรรูปข้าวเปลือกที่รับจำนำในแต่ละครั้ง และส่งมอบเข้าโกดังกลาง หรือไซโลให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะสามารถสีแปรรูปข้าวเปลือก ที่รับจำนำจากเกษตรกรครั้งต่อไปได้

2.2 การส่งมอบข้าวสาร โรงสีจะต้องนำส่งข้าวสารเข้าเก็บคลังกลาง ไซโล ที่เช่าจัดเก็บ โดย อคส. อ.ต.ก. และ/หรือผู้ซื้อ ในอัตราที่กำหนดและภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. การเก็บรักษาข้าวสาร

3.1 ให้เก็บรักษาข้าวสารที่แปรรูปจากข้าวเปลือกที่รับจำนำในคลังกลาง หรือไซโลที่เช่าจัดเก็บ โดย อคส. และ อ.ต.ก. โดย อคส. อ.ต.ก. จะต้องรับผิดชอบปริมาณชนิดและคุณภาพข้าวสารจนกว่าจะได้ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อ หากเกิดปัญหาข้อโต้แย้งเรื่องคุณภาพข้าวสารให้อคส. อ.ต.ก. พิจารณาทหาหน่วยงานที่มีความเป็นกลางเป็นผู้ตรวจสอบชี้ขาด ทั้งนี้ให้คัดลอกโกดัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลาง ไซโล ที่ได้มาตรฐาน ไม่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย และให้มีการจัดเกรดจำแนกเป็นเกรด A (ดีที่สุด) เกรด B (ดีมาก) และเกรด C (พอใช้) โดยให้คัดเลือกโกดังกลาง หรือไซโลที่ได้รับการจัดอยู่ในเกรด A มาใช้เก็บข้าวสารก่อนเป็นลำดับแรก และให้พิจารณาคัดเลือกเกรด B และเกรด C เป็นลำดับถัดไป

3.2 คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด อคส. อ.ต.ก. จะต้องจัดให้มีคลังกลาง หรือไซโลจัดเก็บข้าวสารอย่างเพียงพอ มิให้เกิดปัญหาต้องเข้าคิวรอการส่งมอบข้าวสารข้ามวัน รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ประจำคลังกลาง ไซโล ต้องกำกับดูแลการรับมอบ และการเก็บรักษาข้าวสารให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และถูกต้อง ทั้งนี้ต้องจัดให้มีเซอร์เวเยอร์ที่ได้มาตรฐาน และมีการประกอบธุรกิจต่อเนื่อง มาจนถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่า 3 ปี ตามที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนดเป็นผู้ทำการตรวจสอบคุณภาพข้าวสาร ก่อนเข้าเก็บและจะต้องติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดบันทึกภาพบริเวณคลังกลางอย่างน้อย 3 จุดคือ (1) จุดทำการส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลาง หรือไซโลและการขนย้ายข้าวสารออกจากโกดังกลาง (2) จุดภายในโกดังกลางทั้งด้านหน้าและหลัง เพื่อให้สามารถบันทึกภาพการเคลื่อนไหวของการขนย้ายข้าวสารได้ชัดเจน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงภาพกิจกรรมให้ศูนย์ Operation Room ของฝ่ายเลขานุการ กษช. ได้ด้วย (ถ้ามี) ทั้งนี้ อคส. อ.ต.ก. จะต้องบริหารจัดการและกำกับดูแลโกดังกลาง หรือไซโลที่จะใช้ส่งมอบข้าวสารให้มีอุปกรณ์ขั้นพื้นฐาน และเก็บค่าบริการจากโรงสีที่ส่งมอบข้าวสารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อาทิ เช่น ค่าจ้างน้ำหนักบรรทุกข้าวสารคันละ 50 บาท กรณีเป็นรถพ่วงคันละ 100 บาท ค่ากรรมกรชักลากข้าวสารกระสอบละ 1 บาท และจัดให้มีบริการห้องน้ำอย่างเพียงพอ รวมทั้งจะต้องจัดให้มีแรงงานกรรมกรให้เพียงพอ เพื่อใช้ในการส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลาง หรือไซโลด้วย

4. การระบายข้าว

คณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าวทำหน้าที่พิจารณา หลักเกณฑ์ปริมาณราคา วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่ายข้าวสารในโกดังกลางหรือไซโลที่แปรสภาพจากข้าวเปลือก โครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลรวมทั้งข้าวเปลือก และข้าวสารอื่นๆที่คงเหลือของรัฐบาล กำกับดูแลแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการระบายข้าวดังกล่าว พิจารณากำหนดวิธีการระบายข้าวได้ตามความจำเป็น รวมทั้งการระบายจำหน่ายข้าวสาร ส่วนการระบายข้าวผ่านตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มอบคณะอนุกรรมการระบายข้าวผ่านตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นผู้พิจารณาและวางระบบการระบายข้าวที่ได้รับจัดสรรผ่านกลไกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทั้งนี้ การจัดทำแผนการระบายข้าว ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อราคาตลาดข้าวในประเทศเป็นสำคัญ

5. การกำกับดูแล

5.1 จูดยับจำนำ และจัดเก็บ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด อคส. อ.ต.ก. ในฐานะหน่วยปฏิบัติ จัดให้มีจูดยับจำนำให้เพียงพอ กับความต้องการของเกษตรกร และเข้มงวดควบคุม รวมทั้งวางระบบการตรวจสอบการรับจำนำ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และให้สามารถป้องกันการรั่วไหล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน ทั้งนี้จัดรับจ่านำ ให้มีผู้ช่วยปฏิบัติงานของ อคส. อ.ต.ก. จุดละ 2 คน ให้รับวุฒิไม่ต่ำกว่าปวช. โดยให้จ่ายเป็นค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนในอัตราเดือนละ 9,000 บาท/คน (กรณีไม่มาปฏิบัติงานให้หักค่าตอบแทนวันละ 300 บาท) กรณีผู้ช่วยปฏิบัติงานของอคส. อ.ต.ก. ที่ต้องปฏิบัติงานนอกเวลาทำการ (08.00 – 18.00 น.) ให้จ่ายค่าตอบแทนเพิ่มเติมในอัตราวันละ 50 บาท ตัวแทนเกษตรกร ให้ค่าตอบแทนวันละ 300 บาท โดยให้มีการแต่งตั้งจัดรับจ่านำวันละ 2 คนเพื่อสลับหมุนเวียนไปประจำจุดรับจ่านำวันละ 1 คน ข้าราชการที่จังหวัดแต่งตั้งจุดละ 1 คน โดยให้ได้รับค่าตอบแทนวันละ 200 บาท เพื่ออำนวยความสะดวก และให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกรที่นำข้าวเปลือกมาเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้คณะกรรมการระดับจังหวัด อคส. อ.ต.ก. จะต้องกำกับดูแล โรงสีที่เข้าร่วมโครงการเจ้าหน้าที่อคส. อ.ต.ก. ที่ปฏิบัติงานณจุดรับจ่านำ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการรับจ่านำตามกรอบอำนาจหน้าที่โดยเคร่งครัด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดย อคส. อ.ต.ก. และช.ก.ส. จะต้องกำกับดูแลการออกไปประทวนส่งมอบเกษตรกรภายใน 3 วันทำการนับถัดจากวันรับมอบข้าวเปลือกจากเกษตรกร และให้ช.ก.ส.เร่งรัดการจ่ายเงินของ ช.ก.ส. สาขาให้แก่เกษตรกร ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่เกษตรกรนำไปประทวนมาจ่านำ สำหรับการจัดส่งใบประทวนของอคส. และอ.ต.ก. ในพื้นที่แต่ละจังหวัด มอบหมายให้ อคส. และอ.ต.ก. จัดส่งใบประทวนที่มีหมายเลขกำกับไว้ชัดเจน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะกรรมการระดับจังหวัดกำกับดูแล เพื่อป้องกันการทุจริต และใบประทวนสูญหาย เช่น โครงการรับจ่านำที่ผ่านๆมา

5.2 ส่วนภูมิภาค ให้คณะกรรมการระดับจังหวัด ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการวางระบบการรับจ่านำ และประชาสัมพันธ์ประชุมชี้แจงการดำเนินโครงการรับจ่านำ การออกหนังสือรับรองเกษตรกร การกำกับดูแลรับรองโรงสี โกดังกลาง การรับจ่านำที่โรงสี การจัดส่งใบประทวนให้แก่โรงสีที่เข้าร่วมโครงการในจังหวัด การตรวจสอบสต็อกโรงสีก่อนรับมอบข้าวเปลือกจ่านำ การตรวจสอบโกดังกลางก่อนรับมอบข้าวสาร และการตรวจสอบสต็อกข้าวสารที่โกดังกลาง รวมถึงการระบายข้าวเปลือก ทั้งนี้ให้กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการรับจ่านำในพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งป้องกันการสวมสิทธิ์และการปลอมปนข้าว เพื่อให้ประโยชน์ตกแก่เกษตรกรอย่างแท้จริง และป้องกันความเสียหายของภาครัฐ

5.3 ส่วนกลาง ฝ่ายเลขานุการ กชช.ทำหน้าที่แจ้งมติ กชช. กำหนดแนวทางการปฏิบัติ และกำกับดูแล และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่จังหวัดที่มีเขตติดต่อชายแดน เพื่อป้องกันการลักลอบการนำข้าวเปลือกจากประเทศเพื่อนบ้านมาเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การวัดความชื้นข้าวเปลือก และสิ่งเจือปน เพื่อให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรม และให้มีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยจะเผยแพร่ทาง Website www.dit.go.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 กระทรวงมหาดไทยกำกับดูแลการทำงานของคณะอนุกรรมการระดับจังหวัด อย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะ การออกหนังสือรับรองเกษตรกร การให้บริการเกษตรกร อนุญาตรับจำหน่าย การเก็บรักษาข้าวเปลือกของโรงสี และการเก็บรักษาข้าวสารในคลังกลาง

5.5 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำกับดูแลการออกหนังสือรับรองเกษตรกร โดยต้องออกหนังสือรับรองให้ตรงตามข้อเท็จจริง ทั้งรายชื่อเกษตรกร พื้นที่เพาะปลูก ชนิดและ ปริมาณผลผลิตข้าว โดยต้องกำหนดผู้รับผิดชอบในการออกหนังสือรับรองไว้อย่างชัดเจน

5.6 คณะทำงานหรือหน่วยงานปฏิบัติการพิเศษ ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อประสานงานและตรวจสอบการดำเนินการ โครงการรับ จำนำข้าวเปลือกนาปี 2555 โดยกำหนดขอบเขตการปฏิบัติการตรวจสอบ ให้ครอบคลุมทุก พื้นที่ที่มีจุดรับจำนำ และคลังกลางและให้รวมถึง โครงการตรวจสอบคุณภาพข้าวสาร ตาม โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2554/55 ของชุดตรวจสอบข้าวกรมการค้าต่างประเทศด้วย

ตารางที่ 2.1 ราคาข้าวเปลือกนาปรัง ปีการผลิต 2555 กระดับความชื้นต่างๆที่เกษตรกรจะได้รับเมื่อนำข้าวเปลือกมาจำหน่ายไปประทวน

ความชื้น %	หักลดน้ำหนัก (กิโลกรัม)	ข้าวเปลือกเจ้า					ข้าวเปลือกปทุมธานี 1 (กรัม)				ข้าวเปลือกเหนียว 10%	
		100%	5%	10%	15%	25%	42	40	38	36	เหนียวขาว	คณะ
ไม่เกิน 15	-	15,000.00	14,800.00	14,600.00	14,200.00	13,800.00	16,000.00	15,600.00	15,200.00	14,800.00	16,000.00	15,000.00
15.1-15.4	-	15,000.00	14,800.00	14,600.00	14,200.00	13,800.00	16,000.00	15,600.00	15,200.00	14,800.00	16,000.00	15,000.00
15.5-15.9	7.5	14,887.50	14,689.00	14,490.50	14,093.50	13,696.50	15,880.00	15,483.00	15,086.00	14,689.00	15,880.00	14,887.50
16.0-16.4	15.0	14,775.00	14,578.00	14,381.00	13,987.00	13,593.00	15,760.00	15,366.00	14,972.00	14,578.00	15,760.00	14,775.00
16.5-16.9	22.5	14,662.50	14,467.00	14,271.50	13,880.50	13,489.50	15,640.00	15,249.00	14,858.00	14,467.00	15,640.00	14,662.50
17.0-17.4	30.0	14,550.00	14,356.00	14,162.00	13,774.00	13,386.00	15,520.00	15,132.00	14,744.00	14,356.00	15,520.00	14,550.00
17.5-17.9	37.5	14,437.50	14,245.00	14,052.50	13,667.50	13,282.50	15,400.00	15,015.00	14,630.00	14,245.00	15,400.00	14,437.50
18.0-18.4	45.0	14,325.00	14,134.00	13,943.00	13,561.00	13,179.00	15,280.00	14,898.00	14,516.00	14,134.00	15,280.00	14,325.00
18.5-18.9	52.5	14,212.50	14,023.00	13,833.50	13,454.50	13,075.50	15,160.00	14,781.00	14,402.00	14,023.00	15,160.00	14,212.50
19.0-19.4	60.0	14,100.00	13,912.00	13,724.00	13,348.00	12,972.00	15,040.00	14,664.00	14,288.00	13,912.00	15,040.00	14,100.00
19.5-19.9	67.5	13,987.50	13,801.00	13,614.50	13,241.50	12,868.50	14,920.00	14,547.00	14,174.00	13,801.00	14,920.00	13,987.50
20.0-20.4	75.0	13,875.00	13,690.00	13,505.00	13,135.00	12,765.00	14,800.00	14,430.00	14,060.00	13,690.00	14,800.00	13,875.00
20.5-20.9	82.5	13,762.50	13,579.00	13,395.50	13,028.50	12,661.50	14,680.00	14,313.00	13,946.00	13,579.00	14,680.00	13,762.50
21.0-21.4	90.0	13,650.00	13,468.00	13,286.00	12,922.00	12,558.00	14,560.00	14,196.00	13,832.00	13,468.00	14,560.00	13,650.00
21.5-21.9	97.5	13,537.50	13,357.00	13,176.50	12,815.50	12,454.50	14,440.00	14,079.00	13,718.00	13,357.00	14,440.00	13,537.50
22.0-22.4	105.0	13,425.00	13,246.00	13,067.00	12,709.00	12,351.00	14,320.00	13,962.00	13,604.00	13,246.00	14,320.00	13,425.00
22.5-22.9	112.5	13,312.50	13,135.00	12,957.50	12,602.50	12,247.50	14,200.00	13,845.00	13,490.00	13,135.00	14,200.00	13,312.50
23.0-23.4	120.0	13,200.00	13,024.00	12,848.00	12,496.00	12,144.00	14,080.00	13,728.00	13,376.00	13,024.00	14,080.00	13,200.00
23.5-23.9	127.5	13,087.50	12,913.00	12,738.50	12,389.50	12,040.50	13,960.00	13,611.00	13,262.00	12,913.00	13,960.00	13,087.50
33.5-33.9	277.5	10,837.50	10,693.00	10,548.50	10,259.50	9,970.50	11,560.00	11,271.00	10,982.00	10,693.00	11,560.00	10,837.50
34.0-34.4	285.0	10,725.00	10,582.00	10,439.00	10,153.00	9,867.00	11,440.00	11,154.00	10,868.00	10,582.00	11,440.00	10,725.00
34.5-34.9	292.5	10,612.50	10,471.00	10,329.50	10,046.50	9,763.50	11,320.00	11,037.00	10,754.00	10,471.00	11,320.00	10,612.50
35.0-35.4	300.0	10,500.00	10,360.00	10,220.00	9,940.00	9,660.00	11,200.00	10,920.00	10,640.00	10,360.00	11,200.00	10,500.00
35.5-35.9	307.5	10,387.50	10,249.00	10,110.50	9,833.50	9,556.50	11,080.00	10,803.00	10,526.00	10,249.00	11,080.00	10,387.50

หมายเหตุ 1. การหักลดน้ำหนักได้รวมค่าใช้จ่ายในการลดความชื้นด้วยแล้วและมีสิ่งเจือปนไม่เกิน 2% ของน้ำหนัก

2. ราคารับจำหน่ายไปประทวนข้าวเปลือกปทุมธานี 1 ให้ปรับเพิ่ม-ลดตามจำนวนกรัมในอัตรากรัมละ 200 บาท

ที่มา : กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ (2555)

2.3 โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี 2554/55 (กรมส่งเสริมการเกษตร)

รัฐบาลได้มีนโยบายในการรับจำนำข้าวเปลือกในปี การผลิต 2554/55 (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2555) โดยจะเริ่มดำเนินการรับจำนำ ในวันที่ 7 ตุลาคม 2554 เป็นต้นไป โดยมติคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2554 ได้อนุมัติกรอบชนิด ราคา ปริมาณ ระยะเวลา วิธีการหลักเกณฑ์เงื่อนไขดังนี้

1. ชนิดและราคารับจำนำข้าวผลความชื้นไม่เกิน 15 % ดังนี้

- 1) ข้าวเปลือกหอมมะลิ (42กรัม) ต้นละ 20,000 บาท
- 2) ข้าวเปลือกหอมจังหวัดต้นละ 18,000 บาท
(ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด)
- 3) ข้าวเปลือกปทุมธานี (42กรัม) ต้นละ 16,000 บาท
- 4) ข้าวเปลือกเหนียว 10 % เมล็ดยาวต้นละ 16,000 บาท
ข้าวเปลือกเหนียว 10 % เมล็ดสั้นต้นละ 15,000 บาท
- 5) ข้าวเปลือกเจ้า 100 % ต้นละ 15,000 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 5 % ต้นละ 14,800 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 10 % ต้นละ 14,600 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 15 % ต้นละ 14,200 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 25 % ต้นละ 13,800 บาท

2. เป้าหมายการรับจำนำ

ไม่จำกัดปริมาณข้าวเปลือกที่รับจำนำ และปริมาณข้าวเปลือกที่เกษตรกร ไร่แต่ละรายจะจำนำได้ ไม่จำกัดจำนวนเช่นกัน โดยต้องเป็นข้าวเปลือกที่เกษตรกรเพาะปลูกเองในปีการผลิต 2554/55 และต้องมีหนังสือรับรองเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งผ่านการทำประชาคม และเกษตรกรลงชื่อรับรองตัวเอง พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร และปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อรับรองด้วย

3. ระยะเวลาดำเนินการ

7 ตุลาคม 2554 – 29 กุมภาพันธ์ 2555 ระยะเวลาไถ่ถอน 4 เดือนนับถัดจากเดือนที่รับจำนำระยะเวลาโครงการ 7 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2555

4. วิธีการรับจำนำ

ให้รับจำนำข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเปลือกหอมจังหวัด และข้าวเปลือกปทุมธานี เฉพาะใบประทวนเท่านั้น โดยให้อคส. และอคก. รับสมัคร โรงสีหรือตลาดกลางเข้าร่วมโครงการเป็นจุดรับฝากข้าวเปลือก และจ่ายใบประทวนให้เกษตรกร ที่นำข้าวเปลือกมาจำนำเพื่อให้เกษตรกรนำใบประทวนไปจำนำกับ ธ.ก.ส. และ ธ.ก.ส. ต้องจ่ายเงินให้เกษตรกรภายใน 3 วันทำการ โดยให้โรงสีที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับฝากข้าวเปลือกไว้ดำเนินการสีแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสายส่งมอบเข้าโกดังกลางตามหลักเกณฑ์และมติของคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวสำหรับตลาดกลางที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้เก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ในโกดังที่อศ. อตค. กำหนดเป็นโกดังกลาง

ในกรณีการรับจำนำข้าวเปลือกหอมมะลิและข้าวเปลือกเหนียวให้รับจำนำไปประทวนเท่านั้นแต่อาจพิจารณาให้มีการรับจำนำอย่างเฉพาะในพื้นที่มีผู้คงเก็บรักษาและมีการดูแลได้มาตรฐาน โดยในอดีตไม่เคยมีปัญหาสร้างความเสียหายให้ภาครัฐเท่านั้น

5. หลักเกณฑ์การรับจำนำ

เกษตรกรผู้มีสิทธิจำนำจะต้อง (1) มีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และ(2) เป็นลูกค้า ธ.ก.ส.

6. การรับจำนำข้ามเขตของเกษตรกร

เกษตรกรจะสามารถจำนำข้าวเปลือกได้ ในพื้นที่จังหวัดของตนเท่านั้น ยกเว้นพื้นที่ตำบลติดต่อกันกรณีจำเป็น เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน จะจำนำข้ามเขตเกินกว่าระดับตำบล ให้คณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการรับจำนำระดับจังหวัด พิจารณาอนุมัติและแจ้งฝ่ายเลขานุการ กชช. ทราบต่อไป

7. การจำนำข้ามเขตของโรงสีและตลาดกลาง

ห้ามโรงสี หรือตลาดกลาง รับจำนำข้ามเขต และเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ยกเว้นกรณีจำเป็น เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร หรือกรณีที่มีบางจังหวัดมีโรงสีหรือตลาดกลางเข้าร่วมโครงการรับจำนำน้อย ไม่เพียงพอให้บริการเกษตรกร ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ได้ ในจังหวัดเดียวกัน ทั้งนี้กรณีที่ไม่สามารถจัดหาโรงสีหรือตลาดกลางภายในพื้นที่จังหวัดเดียวกัน ได้ให้แจ้ง อศ. อ.ต.ก. และฝ่ายเลขานุการ กชช. เพื่อจัดหาโรงสีนอกพื้นที่จังหวัด

2.4 ผลการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในปี ปีการผลิต 2554/55 (ช.ก.ส.)

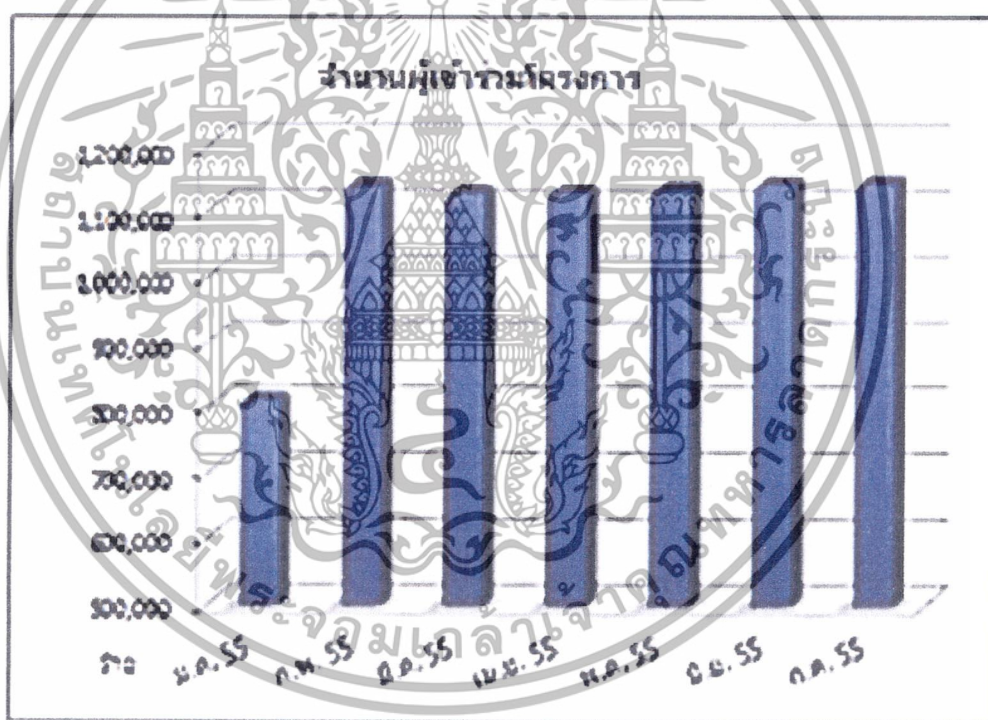
คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กชช.) และคณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบมาตรการรับจำนำข้าวเปลือกในปี ปีการผลิต 2554/55 โดยมอบหมายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีหน้าที่ในการจัดทำสัญญาเงินกู้ และจ่ายเงินกู้โดยรับจำนำประทวนสินค้าเป็นประกันเงินกู้ให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรสำหรับองค์การคลังสินค้า (อศ.) และ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) มีหน้าที่เป็นนายคลังสินค้ารับฝากข้าวเปลือก และออกไปรับของคลังสินค้าและไปประทวนสินค้า ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อนำมาจำนำเป็นประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนปี ปีการผลิต 2554/55

1. เพื่อควบคุมปริมาณข้าวเปลือกส่วนเกินในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว มิให้ออกสู่ตลาดมากเกินไปอันจะส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในตลาดอยู่ในเกณฑ์ดีเป็นที่น่าพอใจ
2. เพื่อให้เกษตรกรขายข้าวเปลือกคุ้มกับการลงทุน ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
3. เพื่อเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกร ได้มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น สร้างอำนาจการต่อรองในการขายข้าวเปลือก โดยหากขายไม่ได้ราคารัฐบาลให้ออกาสนำข้าวเปลือกมาจำนำเพื่อรอราคา

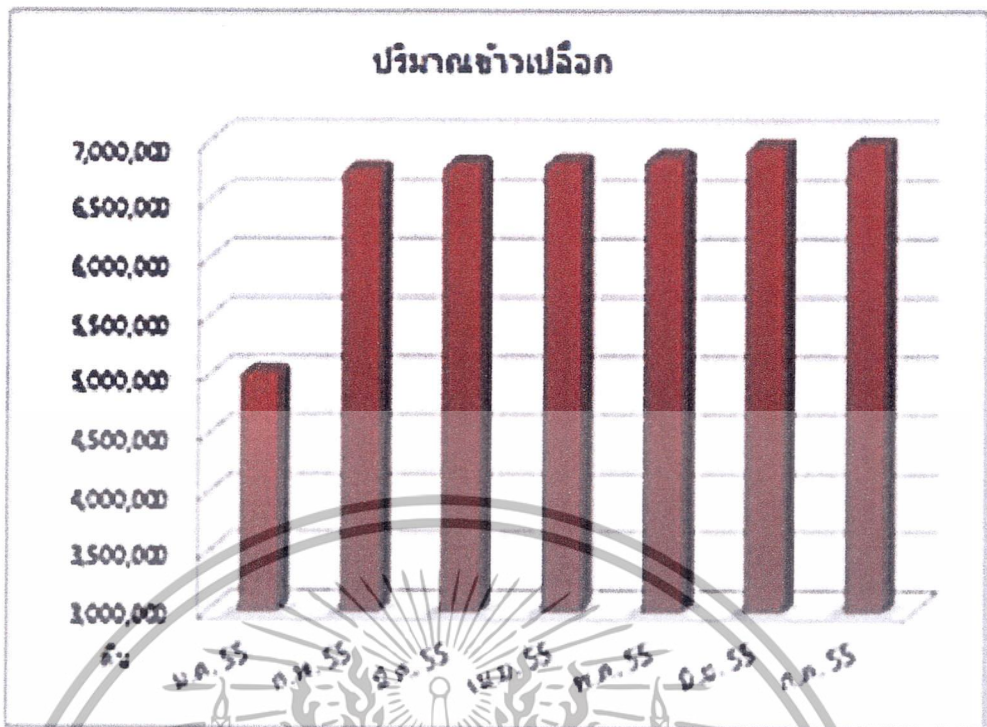
ผลการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2554/55 มีการจ่ายเงินกู้ให้แก่เกษตรกรจำนวน 1,142,433 ราย (ภาพที่ 2.1) ปริมาณข้าวเปลือกที่รับจำนำ 6,980,945 ตัน (ภาพที่ 2.2) เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 118,553 ล้านบาท (ภาพที่ 2.3) (ช.ก.ศ. 2555)

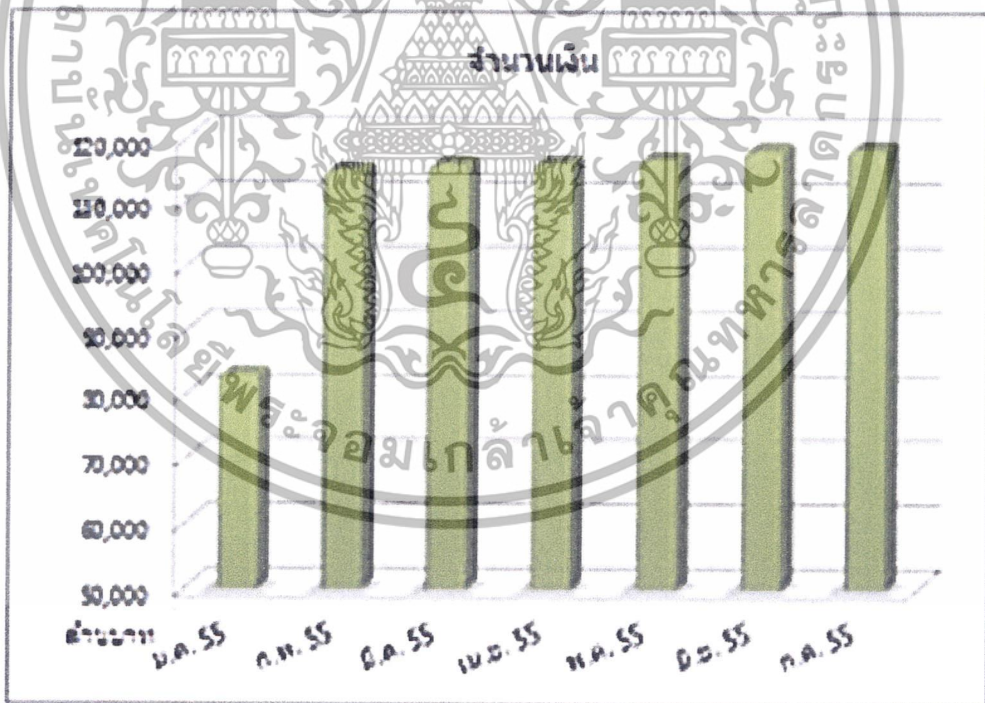
ภาพที่ 2.1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนปี ปีการผลิต 2554/55

ที่มา : ช.ก.ศ. (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 ปริมาณข้าวเปลือกที่รวมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในปี ปีการผลิต 2554/55
ที่มา : ธ.ก.ส. (2555)

ภาพที่ 2.3 มูลค่าโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในปี ปีการผลิต 2554/55
ที่มา : ธ.ก.ส. (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 โครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวเพื่อการจำหน่าย ปี 2554/55 (จังหวัดสมุทรปราการ)

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ (2555) กล่าวถึง โครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวเพื่อการจำหน่าย ปี 2554/55 ดังนี้

หลักการและเหตุผล

รัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนนโยบายความช่วยเหลือเกษตรกร กรณีราคาผลผลิตตกต่ำจากการใช้มาตรการแทรกแซงราคา โดยดำเนินการโครงการประกันรายได้เกษตรกรมาเป็นโครงการรับจำนำเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้เหมาะสม และสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยไม่เป็นการบิดเบือนกลไกการตลาด มุ่งให้เกษตรกรได้รับผลประโยชน์จากโครงการโดยตรงและทั่วถึง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบให้กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ให้ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้มีฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2554/55 รอบที่ 2 ที่ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์
2. เพื่อออกใบรับรองให้กับเกษตรกรใช้เป็นหลักฐานในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำ และโครงการตามนโยบายรัฐบาล

เป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2554/55 รอบที่ 2 จำนวน 1,174 ครัวเรือน
ระยะเวลาดำเนินงาน
กรอบระยะเวลาการขึ้นทะเบียน

กิจกรรม	ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ
1. การปลูก	1 พฤศจิกายน 2554 - 30 เมษายน 2555
2. การเก็บเกี่ยว	1 กุมภาพันธ์ - 31 สิงหาคม 2555
3. การขึ้นทะเบียน	4 มกราคม - 31 พฤษภาคม 2555
4. การประชาคม	20 มกราคม - 15 มิถุนายน 2555
5. การออกใบรับรอง	20 มกราคม - 30 มิถุนายน 2555

พื้นที่ดำเนินงาน อำเภอบางบ่อ และบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินงาน ตามคู่มือการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2554/55 รอบที่ 2

งบประมาณ เป้าหมาย 1,174 ครัวเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลผลิต (output) ผลผลิต : มีฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ปี 2554/55 ที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ตัวชี้วัด : จำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าว ปี 2554/55 รอบที่ 2

ผลลัพธ์(outcome)ผลลัพธ์ : เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนมีใบรับรอง เพื่อเป็นหลักฐานในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำ และโครงการตามนโยบายรัฐบาลตัวชี้วัด : จำนวนเกษตรกรที่สามารถเข้าร่วมโครงการรับจำนำ และโครงการตามนโยบายรัฐบาล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2554/55 รอบที่ 2 ที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ครอบคลุมทุกจังหวัด เพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนาการเกษตร
2. เกษตรกรมีใบรับรองเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำ และโครงการตามนโยบายของรัฐบาล

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพโรจน์ โพธิ์พุกยาวงค์ (2533) ทำการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความสัมพันธ์ของปัจจัย อายุ การศึกษา การได้รับข่าวสาร ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้ การเป็นลูกหนี้และไม่เป็นลูกหนี้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ต่างจากสภาพการถือครองที่ดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกแต่อย่างใด

เบ็ญจรงค์ พุทธอัญชลี (2543) ได้วิเคราะห์มาตรการโครงการรับจำนำข้าวของประเทศไทย พบว่ามีทั้งประสบความสำเร็จและไม่สำเร็จ ในส่วนของความสำเร็จของโครงการนั้นถือว่าการช่วยเหลือเกษตรกรในรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำเพียงร้อยละ 3 ต่อปี เพื่อบรรเทาความเดือนร้อนในระยะสั้นให้กับเกษตรกรในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวที่มีอุปทานผลผลิตออกสู่ตลาดมาก โดยเกษตรกรไม่ต้องรีบร้อนขายข้าวเปลือก และสามารถนำเงินกู้ที่ได้จากการจำนำข้าวไปใช้ชำระหนี้ และเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในครัวเรือน ตลอดจนเป็นต้นทุนในการผลิตข้าวในฤดูการเพาะปลูกปีต่อไป ส่วนความสำเร็จของมาตรการฯ พบว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการของปีการผลิตต่างๆ เช่น จำนวนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปริมาณสินเชื่อที่เข้ารับจำนำ ปริมาณและประเภทข้าวที่รับจำนำ ปรากฏว่าไม่มีปีการผลิตใดที่ทาง ธ.ก.ส. สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ยกเว้นปีการผลิต 2535/36 สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการค่อนข้างสูง โดยรัฐบาลต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการจำนำข้าว ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการระบายข้าวเปลือกหลุดจำนำ และรับภาระขาดทุนจากการขายข้าวเปลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิบูลย์ หงสยาภรณ์ (2546) ทำการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบรับจำนำข้าวของเกษตรกรในเขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่า การกำหนดช่วงระยะเวลาในการรับจำนำ ควรให้เป็นไปตามสภาพพื้นที่ในแต่ละจังหวัด ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งประเทศ (ยกเว้นภาคใต้) เนื่องจากเกษตรกรเพาะปลูกข้าวตลอดทั้งปี ในบางจังหวัดเกษตรกรประสบภัยน้ำท่วม เกษตรกรต้องเพาะปลูกข้าวใหม่ทำให้เกี่ยวข้าวล่าช้า และไม่สามารถร่วมโครงการรับจำนำได้ ควรขยายระยะเวลาการรับจำนำให้ครอบคลุมปริมาณผลผลิตของเกษตรกร และดำเนินโครงการรับจำนำข้าวตั้งแต่เดือนตุลาคมของทุกปี เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมของทางราชการ(ข้าวไม่ไวแสง) ทำให้ช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรเร็วขึ้น ประกอบกับเกษตรกรในภาคเหนือ และภาคกลางส่วนใหญ่ไม่มีลานตากข้าวและยุ้งฉาง ทำให้มีความจำเป็นต้องขายข้าวเปลือกทันทีหลังเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยว

ฉัตรชัย ปะมะ โด (2548) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงกระบวนการรับจำนำข้าวเปลือกผ่านสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคกลางของประเทศไทย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการรับฝากและจำนำ เมื่อเกษตรกรนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับฝาก มักจะประสบปัญหาในเรื่องของการชั่งน้ำหนักข้าว การตรวจสอบชนิด และคุณภาพของข้าวที่ไม่เป็นกรรม และขาดความเป็นมาตรฐาน โรงสีของเอกชนที่ใช้เครื่องชั่งระบบคอมพิวเตอร์ มักจะใช้โปรแกรมคำสั่งเพื่อให้สามารถโกงตราชั่งได้ ส่วนสหกรณ์การเกษตรที่มีความจำเป็นในการรับฝากข้าวเปลือกก็มักจะประสบปัญหาในการพิจารณาเงินกู้ยืมที่ล่าช้า จากธ.ก.ส. สาขาท้องที่ ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในกระบวนการรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกร และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางแห่งมีระบบการบริหารจัดการที่ไม่ดีพอ แบ่งแยกการทำงานในสหกรณ์ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของหน้าที่ ซึ่งเกิดเป็นผลเสียให้กับสหกรณ์ นอกจากนี้แล้วยังเกิดการแข่งขันระหว่างโรงสีของเอกชน เนื่องจากโรงสีของเอกชนมักจะให้ราคาข้าวเปลือกที่สูงกว่า ของสหกรณ์แต่มีมาตรฐานการชั่งน้ำหนัก การหักค่าความชื้น ชนิด และคุณภาพของข้าวที่ไม่เป็นกรรมกับเกษตรกร

กระบวนการรับจำนำยุ้งฉาง เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่นิยมที่จะจำนำยุ้งฉางมากนัก เนื่องจากพันธุ์ข้าวที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ไม่ไวแสง และมีอายุจากการปลูกถึงเก็บเกี่ยวสั้น เกษตรกรจึงนิยมขายข้าวที่เก็บเกี่ยวแล้ว ออกสู่ตลาดในพื้นที่ที่เก็บเกี่ยวเสร็จ เพื่อให้พ้นภาระการครอบครอง อีกทั้งยุ้งฉาง หรือสถานที่ที่ใช้จัดเก็บ ก็ไม่มีความเหมาะสม ซึ่งมีผลทำให้ข้าวเสื่อมคุณภาพได้ง่าย

กระบวนการไถ่ถอนข้าวเปลือก เกษตรกรส่วนใหญ่มักจะขายข้าวขาดให้กับโรงสี เนื่องจากราคาของข้าวเปลือกที่รับจำนำ มีราคาสูงกว่าราคาตลาดมาก ทำให้เกษตรกรไม่นิยมที่จะไถ่ถอนข้าวเปลือก และขั้นตอนในการไถ่ถอนข้าวเปลือกมีความยุ่งยาก อีกทั้งราคากลางที่ใช้ในการไถ่ถอนข้าวเปลือก มีความล่าช้าไม่สามารถปฏิบัติได้ทันกับเวลา ที่เกษตรกรจะไถ่ถอน จึงทำให้เกษตรกรถูกเอาเปรียบจากโรงสี นอกจากนี้ยังพบอุปสรรคจากเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยว ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันเกษตรกรมักใช้รถเกี่ยวข้าวในขณะที่ข้าวยังไม่แก่จัด ทำให้ข้าวมีความชื้นสูง มีสิ่งเจือปนอยู่มาก และเปอร์เซ็นต์การสูญเสียข้าว จากการเก็บเกี่ยวมากกว่าที่ควรจะเป็น และยังพบถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับ โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ที่เป็นอุปสรรคต่อการรับจำนำได้แก่การที่เกษตรกรปลูกข้าวไม่เป็นฤดูกาล และทำนาตลอดทั้งปี กล่าวคือเกษตรกรทำนาถึง 5 ครั้งใน 2 ปี ไม่มีการพักดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียนทำให้คุณภาพ และผลผลิตต่อไร่ต่ำ ปัญหาของระยะเวลาในการรับจำนำโดยในทางปฏิบัติ จะเริ่มงานล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ประมาณ 2-4 สัปดาห์ทำให้ไม่สามารถเปิดรับจำนำได้ทันเวลาที่กำหนด

รัฐสุรรัตน์ พรหมภิชัย (2550) ทำการศึกษาความคุ้มค่าของการจำนำข้าวเปลือก ของชาวนา ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2548/49 ผู้วิจัยได้ประเมินความคุ้มค่า โดยพิจารณาเปรียบเทียบรายรับจากการจำนำรวม ทั้งค่าเสียโอกาสของรายได้อีกจากการจำนำ และหักด้วยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี กับรายได้จากการขายทันที ที่รวมผลตอบแทนจากการใช้เงินที่ได้ ณ เวลาเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า ตลอดในช่วงระยะเวลาการจำนำจนถึงสิ้นสุดการจำนำรวม 8 เดือน การจำนำแบบใบประทวนและไม่ไถ่ถอน มีความคุ้มค่ามากที่สุด โดยมีรายรับเท่ากับ 9,044 บาทต่อตัน รองลงมาเป็นการจำนำยุ่งฉาง และขายเข้าโครงการระบายข้าวซึ่งมีรายรับเท่ากับ 8,985 บาทต่อตันขายข้าวทันทีที่ตลาดได้รายรับเท่ากับ 8,292 บาทต่อตัน การขายข้าวทันทีให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อได้รายรับเท่ากับ 8,211 บาทต่อตัน การจำนำยุ่งฉางและไถ่ถอนคืนไปขายให้พ่อค้าที่มารับซื้อได้รายรับเท่ากับ 7,954 บาทต่อตัน และการจำนำใบประทวนและไถ่ถอนแล้วขายข้าวให้พ่อค้าที่มารับซื้อได้รายรับ 7,896 บาทต่อตัน ในด้านการดำเนินงาน ชาวนาค่อนข้างโดยเฉลี่ยเห็นด้วยมากในเรื่องการทราบข้อมูลล่วงหน้าก่อนเริ่มโครงการ การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งความเหมาะสมของระยะเวลาจำนำ

ประสถาน พูลเวช (2550) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548 พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 3.31 โดยมีความพึงพอใจในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินงานดังนี้ ขั้นตอนที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ขั้นตอนการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.สาขา และขั้นตอนการติดต่อขอกู้เงินจากธ.ก.ส.หน่วยอำเภอ ขั้นตอนที่มีระดับความพึงพอใจมาก ได้แก่ ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนลูกค้า ธ.ก.ส. ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ขั้นตอนที่มีระดับความพึงพอใจปานกลาง ได้แก่ ขั้นตอนการติดต่อนัดหมายฝากข้าวเปลือกกับหน่วยรับฝากของ อคส. และขั้นตอนการรับใบประทวนสินค้า ขั้นตอนที่มีระดับความพึงพอใจน้อย ได้แก่ ขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ และขั้นตอนการนำข้าวเปลือก ไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส.

นิดา ทองนิคย์ (2551) ได้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทน ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในปี ปีการผลิต 2548/49 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ที่ยั่งยืน ในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผลตอบแทนจากการจำหน่าย ขึ้นอยู่กับ ราคาข้าวเปลือกที่ขายได้ในเดือนที่ขาย ระยะเวลาจำหน่าย และค่าใช้จ่ายการเก็บรักษาข้าวเปลือกที่จำหน่าย ทั้งนี้ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างราคาที่ได้ และเงินกู้ยืมจำนำ ถบด้วยดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา ซึ่งรวมถึงค่าความสูญเสียจากการเก็บรักษา ปีการผลิต 2548/49 พบว่า การขายข้าวเปลือกในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ผลตอบแทนจะค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้น และสูงสุดในเดือนพฤษภาคม เท่ากับ 11.73% ถ้าขายช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม ผลตอบแทนจะลดลงและต่ำสุดในเดือนกรกฎาคม เท่ากับ 4.63% แต่ถ้าขายในเดือนกันยายน-ตุลาคม ผลตอบแทนจะเป็นลบ เนื่องจากในปี 2549 ราคารับจำนำสูง ราคาลดในช่วงปลายฤดูต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถขายข้าวเปลือกได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้รับผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวิธีการ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้แทนครัวเรือนที่ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวประจำปี 2554/55 รอบที่ 2 และเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ณ โรงเรียนจิตรธัญญา และ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,174 ราย

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาคั้งนี้ ตามวิธีการของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยคำนวณจากสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน ขนาดของประชากร
e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ยอมรับได้ (0.05)
แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,174}{1 + 1,174(0.05)^2}$$
$$= 300.12$$

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 301 คน ผู้วิจัยได้นำมาคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอ (ตารางที่ 3.1) เพื่อความสมบูรณ์ของผลการศึกษา จึงเพื่อความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 13 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จับฉลากรายชื่อเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
บางบ่อ	965	279
บางเสาธง	209	60
รวม	1,174	339

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ให้เป็นไปตามแนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 การสร้างแบบสอบถาม กำหนดข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดตัวชี้วัด และมาตรวัดข้อมูลในประเด็นตามที่กำหนด แล้วจึงสร้างเป็นข้อคำถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพทำนา ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว สถานที่ปลูก จำนวนปีที่ปลูกข้าวไร่ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบคำถามปลายปิดและปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าร่วม โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลด้านการผลิต วันที่เพาะปลูก วันที่เก็บเกี่ยว พันธุ์ข้าว ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง น้ำหนักผลผลิต ความชื้น สิ่งเจือปน ต้นทุนการผลิต และเงินที่ได้รับผ่านบัญชีช.ก.ส. ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบคำถามปลายปิด และปลายเปิด

2.2 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และ ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบคำถามปลายปิด โดยใช้ Likert's Scale (Likert . 1961) เป็นมาตรวัด โดยการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 มากที่สุด

คะแนน 4 มาก

คะแนน 3 ปานกลาง

คะแนน 2 น้อย

คะแนน 1 น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนั้นจึงนำมากำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และ ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจํานำข่าวเปลือกเป็น 5 ระดับ โดยความกว้างของอันตรภาคชั้น = (จำนวนคะแนนสูงสุด – จำนวนคะแนนต่ำสุด)/จำนวนชั้น

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เสนอแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ผศ.ดร. ธีรวัฒน์ เมฆโหรา ผศ.ดร. ธีรวัฒน์ ศรุตโยภาส และคุณมลวิภา อรรถฐานเมษฐ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละหัวข้อ ขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ในการตรวจสอบ และแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับเกษตรกรในจังหวัดราชบุรี ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามในตอนที่ 2.2 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจํานำข่าวเปลือก แล้วนำมาตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach (Cronbach L.J. 1951) ตามสูตรดังนี้

$$r_u = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

เมื่อ r_u = ค่าความเชื่อมั่นของ Cronbach

k = จำนวนข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

s_i^2 = ความแปรปรวนของแบบสอบถาม

s^2 = ความแปรปรวนจากคะแนนของคำถามทุกข้อ

ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือในตอนที 2.2 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และ ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจํานำข่าวเปลือก เท่ากับ 0.72

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแบบสอบถามให้กับเกษตรกรจำนวน 339 คน ผู้มาเข้าร่วมโครงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวของอำเภอบางบ่อ และบาง

เสาชาง สำหรับเกษตรกรที่ไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ จะใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในภาคสนามด้วยตนเอง ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอดังกล่าว ในช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน 2556

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การทำนาของเกษตรกร ในจังหวัดสมุทรปราการ และวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การแปลผลคะแนนความคิดเห็นของเกษตรกร ในด้านช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก โดยแปลผลจากระดับคะแนนเฉลี่ย ตามเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ โดยความกว้างของอันตรภาคชั้น = (จำนวนคะแนนสูงสุด - จำนวนคะแนนต่ำสุด) / จำนวนชั้น (Likert, 1961) ดังนี้

ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 น้อยที่สุด

ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 พึงพอใจน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ด้วยสมการหาความสัมพันธ์โดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อพยากรณ์อิทธิพล และทิศทางของตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำนาของเกษตรกร จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกร จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี เปอร์เซ็นต์ความชื้น เปอร์เซ็นต์สิ่งเจือปน อายุเก็บเกี่ยว พันธุ์ข้าว ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว สถานที่ปลูก และค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือก ต่อตัวแปรตาม คือ ผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามสูตรดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_{12}X_{12}$$

เมื่อ	Y	แทน	ผลตอบแทน (บาท/ไร่)
	a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพหุคูณ
	$b_1, b_2, \dots, b_k$	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึงตัวที่ 12 ตามลำดับ
	$X_1, X_2, \dots, X_{12}$	แทน	ค่าของตัวแปรอิสระ ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ 12 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้รับผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกร

4.2 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และ ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกร

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้แทนครัวเรือนที่ปลูกข้าว ในจังหวัดสมุทรปราการ แสดงรายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน of เกษตรกร จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของเกษตรกร จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยร้อยละ 83.5 เป็นเพศชาย และร้อยละ 16.5 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 49.46 ปี โดยเกษตรกรจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 51.1 มีอายุ 45-54 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.0 อายุ 55-64 ปี ร้อยละ 13.0 อายุ 35-44 ปี ร้อยละ 5.9 อายุ 25-34 ปี ร้อยละ 4.4 อายุ 65 ปีขึ้นไป และร้อยละ 2.1 อายุน้อยกว่า 25 ปี ตามลำดับ มีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 23.13 ปี โดยเกษตรกรจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 46.6 มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 31.3 ประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี ร้อยละ 10.0 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี ร้อยละ 8.6 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี ร้อยละ 3.5 ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุด จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 51.3 รองลงมา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 26.5 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 10.0 มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. ร้อยละ 5.1 ประถมศึกษาปีที่ 7 ร้อยละ 4.4 อนุปริญญาและปวส. ร้อยละ 1.5 และปริญญาตรี ร้อยละ 1.2 ตามลำดับเป็นลูกจ้างประจำโรงสีเฉลี่ย 2.36 ปี โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 97.1 เป็นลูกจ้างโรงสีน้อยกว่า 5 ปี รองลงมา ร้อยละ 2.6 เป็นลูกจ้างโรงสี 5-10 ปี ร้อยละ 0.3 เป็นลูกจ้างโรงสี 16-20 ปี ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้แทนครัวเรือนในจังหวัดสมุทรปราการ

(n = 339)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	283	83.5
หญิง	56	16.5
อายุ		
อายุน้อยกว่า 25 ปี	7	2.1
อายุระหว่าง 25-34 ปี	20	5.9
อายุระหว่าง 35-44 ปี	46	13.6
อายุระหว่าง 45-54 ปี	173	51.0
อายุระหว่าง 55-64 ปี	78	23.0
อายุ 65 ปี ขึ้นไป	15	4.4
$\bar{X} = 49.46, S.D.=9.75, Min= 22.00, Max= 85.00$		
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	12	3.5
ระหว่าง 5-10 ปี	34	10.0
ระหว่าง 11-15 ปี	29	8.6
ระหว่าง 16-20 ปี	106	31.3
21 ปีขึ้นไป	158	46.6
$\bar{X} = 23.13, S.D. = 10.64, Min = 1.00, Max = 60.00$		
จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา		
4 ปี (ประถมศึกษาปีที่4)	174	51.3
6 ปี (ประถมศึกษาปีที่6)	90	26.5
7 ปี (ประถมศึกษาปีที่7)	15	4.4
9 ปี (มัธยมศึกษาตอนต้น)	34	10.0
12 ปี (มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช.)	17	5.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14 ปี (อนุปริญญาและปวส.)	5	1.5
16 ปี (ปริญญาตรี)	4	1.2
$\bar{X} = 5.83, S.D. = 2.63, \text{Min} = 3.00, \text{Max} = 16.00$		
จำนวนปีที่เป็นลูกค้าประจำโรงสี		
น้อยกว่า 5 ปี	329	97.1
ระหว่าง 5-10 ปี	9	2.6
ระหว่าง 16-20 ปี	1	0.3
$\bar{X} = 2.36, S.D. = 1.40, \text{Min} = 1.00, \text{Max} = 20.00$		

ข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกร ประกอบด้วย เปอร์เซ็นต์ความชื้น เปอร์เซ็นต์สิ่งเจือปน อายุเก็บเกี่ยว พันธุ์ข้าวขนาดพื้นที่ปลูกข้าว สถานที่ปลูก และค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือก ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการ ผลิตข้าวมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นเฉลี่ย ร้อยละ 25.80 เปอร์เซ็นต์สิ่งเจือปนเฉลี่ย ร้อยละ 2.04 มีอายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 110.61 วัน พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ นิยมปลูกมากที่สุด ณ ขณะนี้คือ กข47 ร้อยละ 38.1 รองลงมาคือ พิษณุโลก2 ร้อยละ 29.2 สุพรรณบุรี90 ร้อยละ 16.2 กข41 ร้อยละ 8.5 ปทุมธานี1 ร้อยละ 6.5 และ กข29 ร้อยละ 1.5 ตามลำดับ มีขนาดพื้นที่ปลูกข้าวเฉลี่ย 21.74 ไร่ โดยเกษตรกรจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 39.2 มีขนาดพื้นที่ปลูกข้าว 11-20 ไร่ ร้อยละ 24.5 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว 21-30 ไร่ ร้อยละ 17.4 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว 1-10 ไร่ ร้อยละ 15.3 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว 31-40 ไร่ ร้อยละ 2.7 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว 41-50 ไร่ และร้อยละ 0.9 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว 51 ไร่ขึ้นไป ตามลำดับ สถานที่ปลูกข้าวอยู่ในอำเภอบางบ่อร้อยละ 82.00 อยู่ในอำเภอบางเสาธงร้อยละ 18.00 ค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือกเฉลี่ย 205.62 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4.2 และ 4.3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ

(n = 339)		
ข้อมูลด้านการผลิตข้าว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พันธุ์ข้าว		
สุพรรณบุรี90	55	16.2
พิษณุโลก2	99	29.2
กข47	129	38.1
กข41	29	8.5
กข29	5	1.5
ปทุมธานี	22	6.5
ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว		
ระหว่าง 1-10 ไร่	59	17.4
ระหว่าง 11-20 ไร่	133	39.2
ระหว่าง 21-30 ไร่	83	24.5
ระหว่าง 31-40 ไร่	52	15.3
ระหว่าง 41-50 ไร่	9	2.7
51 ไร่ขึ้นไป	3	0.9
$\bar{X} = 21.74, S.D. = 10.56, \text{Min} = 5.00, \text{Max} = 69.00$		
สถานที่ปลูก		
อำเภอบางบ่อ	278	82.0
อำเภอบางเสาธง	61	18.0

ผลตอบแทนการผลิตข้าวของเกษตรกร คิดจากเงินที่เกษตรกรได้รับผ่านบัญชี ช.ก.ส. หลังจากนำผลผลิตข้าวเปลือกไปเข้าร่วมโครงการฯ หารด้วยขนาดพื้นที่ปลูกข้าว หักออกด้วย ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ซึ่งผลการศึกษพบว่า เกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ มีต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย 6,852.50 บาท/ไร่ ต้นทุนการผลิตข้าวส่วนที่สูงที่สุดสามอันดับแรกคือ ค่าเช่านา 1,115.85 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.28 รองลงมา คือ ค่าปุ๋ยครั้งที่ 2 855.04 บาท/ไร่ ร้อยละ 12.48 และ ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว 565.85 บาท/ไร่ ร้อยละ 8.26 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3) จำนวนเงินที่เกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้รับผ่านบัญชี ธ.ก.ส. หลังนำผลผลิตไปเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเฉลี่ย 10,176.00 บาท/ไร่ และได้รับผลตอบแทนจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเฉลี่ย 3,670.60 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.3 ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ

ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	$\bar{x}$	ร้อยละ
การเตรียมดิน	1,243.40	18.15
ค่าจ้างรถดีดิน	384.40	5.61
ค่าจ้างรถลูกทูป	244.38	3.57
ค่าจ้างรถลูบเพื่อ	281.54	4.11
ค่าน้ำมัน	333.08	4.86
การปลูก	643.17	9.39
ใช้พันธุ์ข้าว (กิโลกรัม)	23.97	
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	565.85	8.26
ค่าจ้างหว่าน	77.32	1.13
การดูแลรักษา	2,981.31	43.51
ค่าสารคุมวัชพืช	105.54	1.54
ค่าจ้างฉีดสารคุมวัชพืช	78.73	1.15
ค่าสารกำจัดวัชพืช	61.75	0.90
ค่าจ้างฉีดสารกำจัดวัชพืช	73.70	1.08
ค่าสารกำจัดศัตรูพืช	110.72	1.62
ค่าจ้างฉีดสารกำจัดศัตรูพืช	66.97	0.98
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1	64.32	0.94
ค่าปุ๋ยครั้งที่ 1	331.52	4.84
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2	64.32	0.94
ค่าปุ๋ยครั้งที่ 2	855.04	12.48
ค่าอาหารเสริม/ฮอร์โมน	214.20	3.13
ค่าจ้างฉีดอาหารเสริม	60.62	0.88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 ต่อ

ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	$\bar{x}$	ร้อยละ
ค่าน้ำมันในการดูแลรักษา	392.50	5.73
อื่นๆ.....ค่าปุ๋ยครั้งที่ 3	14.41	0.21
อื่นๆ.....สารเคมีฆ่าเชื้อรา	112.65	1.64
อื่นๆ.....ยาปราบหอยเชอรี่	14.70	0.21
อื่นๆ.....ลูกไม้ไผ่ลั่น	53.78	0.78
อื่นๆ.....ค่าซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลการเกษตร	233.37	3.41
อื่นๆ.....ค่าน้ำคืม เบ็ดเตล็ด	72.47	1.06
การเก็บเกี่ยว ขนส่งข้าวเปลือก	868.77	12.68
ค่าจ้างรถเกี่ยว	473.54	6.91
ค่าจ้างรถบรรทุก โรงสี	146.97	2.14
ค่าจ้างเรือบรรทุกข้าว	73.48	1.07
ค่าน้ำมันในการเก็บเกี่ยว	174.78	2.55
ค่าเช่านา	1,115.85	16.28
รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	6,852.50	100.00

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลด้านการผลิตข้าว และผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลด้านการผลิตข้าวและผลตอบแทน	$\bar{x}$	S.D.	Max	Min
% ความชื้น	25.80	4.18	36.00	15.00
% สิ่งเจือปน	2.04	0.34	6.00	2.00
อายุเก็บเกี่ยว (วัน)	110.61	7.14	134.00	92.00
ค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือก(บาท/ไร่)	205.62	32.39	550.00	133.33
ต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่(บาท/ไร่)	6,852.50	723.28	7,390.00	3,945.00
จำนวนเงินที่ได้รับผ่านบัญชี.ก.ส. (บาท/ไร่)	10,176.00	2,488.86	14,245.13	6,902.50
ผลตอบแทน (บาท/ไร่)	3,670.60	1,643.02	7,392.63	50.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

4.2.1 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสารโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ

ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ประกอบด้วย สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์และเอกสารต่างๆ อินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน กำนันผู้ใหญ่บ้าน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เพื่อนบ้าน และคนในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการ เปิดรับข้อมูลข่าวสารโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในระดับมาก จำนวน 2 ช่องทาง ผ่านทางสื่อโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ย 4.16 และ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ค่าเฉลี่ย 4.00 ระดับปานกลาง จำนวน 3 ช่องทาง ผ่านทางเพื่อนบ้าน ค่าเฉลี่ย 3.16 กำนันผู้ใหญ่บ้าน ค่าเฉลี่ย 2.74 และสื่อวิทยุ ค่าเฉลี่ย 2.68 ระดับน้อย จำนวน 2 ช่องทาง ผ่านทางคนในครอบครัว ค่าเฉลี่ย 2.04 และหนังสือพิมพ์และเอกสารต่างๆ ค่าเฉลี่ย 1.96 ระดับน้อยที่สุด คือ อินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน ค่าเฉลี่ย 1.30 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
สื่อโทรทัศน์	4.16	1.18	มาก
สื่อวิทยุ	2.68	1.43	ปานกลาง
หนังสือพิมพ์และเอกสารต่างๆ	1.96	0.99	น้อย
อินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน	1.30	0.79	น้อยที่สุด
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	2.74	1.51	ปานกลาง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	4.00	1.03	มาก
เพื่อนบ้าน	3.16	1.46	ปานกลาง
คนในครอบครัว	2.04	1.29	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการมีความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 4.09 จากคะแนนเต็ม 5 (ตารางที่ 4.4) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจด้านความถูกต้องของข้อมูล มีค่ามากที่สุดคือ 4.19 รองลงมาเป็นด้านความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คือ 4.07 และสุดท้ายคือด้านความรวดเร็วในการรับบริการคือ 4.00 ตามลำดับ ระดับความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกทั้ง 3 ด้าน มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนการนำข้าวไปจุดรับจำนำ รองลงมา คือ ขั้นตอนการออกใบประทวน ขั้นตอนการทำสัญญา กู้และโอนเงินเข้าบัญชี และมีคะแนนสูงสุด ในขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ความพึงพอใจ	คะแนนความพึงพอใจ		ระดับความพึงพอใจ	
	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านความรวดเร็วในการรับบริการ				
การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	4.38	0.92	พึงพอใจอย่างยิ่ง	
การนำข้าวไปจุดรับจำนำ	3.78	1.11	พึงพอใจมาก	
การออกใบประทวน	4.00	1.01	พึงพอใจมาก	
การทำสัญญา กู้ และ โอนเงินเข้าบัญชี	3.86	1.10	พึงพอใจมาก	
	ค่าเฉลี่ย	4.00	1.06	พึงพอใจมาก
ด้านความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่				
การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	4.50	0.74	พึงพอใจอย่างยิ่ง	
การนำข้าวไปจุดรับจำนำ	3.80	1.14	พึงพอใจมาก	
การออกใบประทวน	4.00	0.93	พึงพอใจมาก	
การทำสัญญา กู้ และ โอนเงินเข้าบัญชี	4.00	1.09	พึงพอใจมาก	
	ค่าเฉลี่ย	4.07	1.01	พึงพอใจมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 ต่อ

ความพึงพอใจ	คะแนนความพึงพอใจ		ระดับความพึงพอใจ
	พอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความถูกต้องของข้อมูล			
การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	4.46	0.71	พึงพอใจอย่างยิ่ง
การนำข้าวไปจุกรับจำหน่าย	4.00	1.03	พึงพอใจมาก
การออกใบประทวน	4.18	0.94	พึงพอใจมาก
การทำสัญญาคู่ และ โอนเงินเข้าบัญชี	4.14	1.03	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	4.19	0.94	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวม (Grand Mean)	4.09	1.00	พึงพอใจมาก

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก

จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรอิสระจำนวน 12 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำนาของเกษตรกร จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี เบอร์เมล็ดความชื้น เบอร์เมล็ดสิ่งเจือปน อายุเก็บเกี่ยว พันธุ์ข้าว ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว สถานที่ปลูก ค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือก กับตัวแปรตาม คือ ผลตอบแทน โครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก (คิดจากเงินที่เกษตรกรได้รับผ่านบัญชี.ก.ส. หารด้วยขนาดพื้นที่ปลูกข้าว และหักออกด้วยต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่) โดยมีแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังสมการต่อไปนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + b_8X_8 + b_9X_9 + b_{10}X_{10} + b_{11}X_{11} + b_{12}X_{12}$$

โดยที่ Y = ผลตอบแทนโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก (บาท/ไร่)

X₁ = เพศ (เป็นตัวแปรหุ่นที่ค่า 0 = เพศหญิง และ 1 = เพศชาย)

X₂ = อายุ (ปี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- X_3 = ประสบการณ์ทำนาของเกษตรกร (ปี)
 X_4 = จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา (ปี)
 X_5 = จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี (ปี)
 X_6 = เปอร์เซ็นต์ความชื้น (%)
 X_7 = เปอร์เซ็นต์สิ่งเจอปน (%)
 X_8 = อายุเก็บเกี่ยว (วัน)
 X_9 = พันธุ์ข้าว (เป็นตัวแปรหุ่นที่ค่า 0 = พันธุ์อื่นๆ และ 1 = ปทุมธานี1)
 X_{10} = ขนาดพื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
 X_{11} = สถานที่ปลูกข้าว (เป็นตัวแปรหุ่นที่ค่า 0 = อำเภอบางเสาธง และ 1 = อำเภอบางบ่อ)
 X_{12} = ค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือก (บาท/ไร่)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจํานําข้าวเปลือกอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติมี 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี เปอร์เซ็นต์ความชื้น และ สถานที่ปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ โดยมี 3 ตัวแปร คือ อายุ เปอร์เซ็นต์ความชื้น และ สถานที่ปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสําคัญยิ่งทางสถิติที่ ($p \leq 0.01$) และ 1 ตัวแปร คือ จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี มีอิทธิพลอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ ($p \leq 0.05$) ซึ่งสามารถพยากรณ์ผลตอบแทนโครงการรับจํานําข้าวเปลือก (R^2) ได้ร้อยละ 49 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร คือ อายุ และ จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี มีค่าเป็นบวก กล่าวคือเกษตรกรที่มีอายุมาก และ ปลูกข้าวประจำกับโรงสี ที่เป็นจุดรับจํานําของโครงการรับจํานําข้าวเปลือก เป็นระยะเวลาานาน มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจํานําข้าวเปลือกสูงขึ้น และ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 2 ตัวแปร มีค่าเป็นลบ ได้แก่ สถานที่ปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ และ เปอร์เซ็นต์ความชื้น กล่าวคือ เกษตรกรที่ปลูกข้าวในพื้นที่ตำบลบางบ่อ และผลผลิตข้าวมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นสูง มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจํานําข้าวเปลือกลดลง (ตารางที่ 4.7)

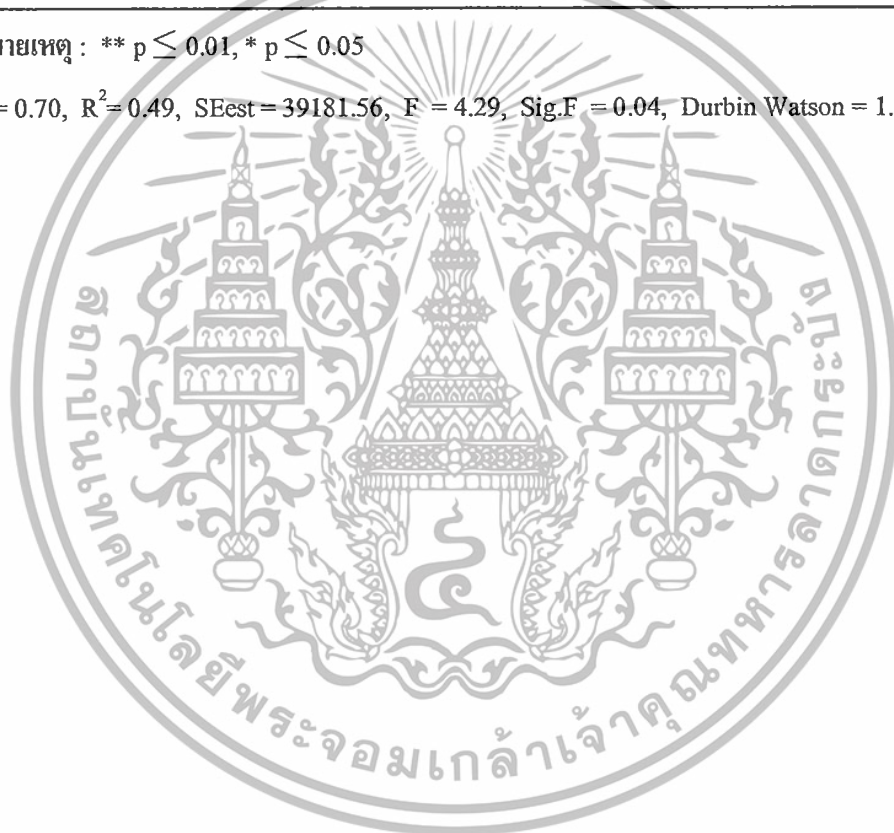
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่	4,312.476	676.017		6.379	0.000
อายุเกษตรกรผู้แทนครัวเรือน	26.704	8.671	0.159	3.080	0.002**
จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี	143.041	60.562	0.122	2.362	0.019*
% ความชื้น	-59.276	20.797	-0.151	-2.850	0.005**
สถานที่ปลูกข้าว อำเภอบางบ่อ	-941.473	224.318	-0.220	-4.197	0.000**

หมายเหตุ: ** $p \leq 0.01$, * $p \leq 0.05$

$R = 0.70$, $R^2 = 0.49$, $SEest = 39181.56$, $F = 4.29$, $Sig.F = 0.04$, Durbin Watson = 1.56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้รับผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรปัจจัยด้านการผลิต ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการมีข้อสรุปดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลด้านการผลิตข้าวของเกษตรกร

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 83.5 มีอายุเฉลี่ย 49.46 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด ร้อยละ 51.3 มีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 23.13 ปี เป็นลูกค้าประจำโรงสีเฉลี่ย 2.36 ปี พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูกมากในฤดูกาลดังกล่าว คือ กข47 พิชญ์โลก2 และสุวรรณบุรี90 ตามลำดับ ผลผลิตข้าวมีความชื้นเฉลี่ย 25.80% สิ่งเจือปนเฉลี่ย 2.04% อายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 110.61 วัน เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกข้าวเฉลี่ย 21.74 ไร่ ค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือกเฉลี่ย 205.24 บาท/ไร่ ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย 6,852.50 บาท/ไร่ จำนวนเงินที่เกษตรกรได้รับผ่านบัญชี ธ.ก.ส. หลังนำผลผลิตไปเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเฉลี่ย 10,176.00 บาท/ไร่ และได้รับผลตอบแทนจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเฉลี่ย 3,670.60 บาท/ไร่

5.1.2 ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และ ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการ เปิดรับข้อมูลข่าวสาร โครงการรับจำนำข้าวเปลือกผ่านช่องทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เพื่อนบ้าน กำนันผู้ใหญ่บ้าน สื่อวิทยุ คนในครอบครัว หนังสือพิมพ์และเอกสารต่างๆ และช่องทางอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน น้อยที่สุด ตามลำดับ

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการ มีความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกโดยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ความพึงพอใจด้านความถูกต้องของข้อมูล มากที่สุดรองลงมาเป็นด้านความน่าเชื่อถือ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และสุดท้ายคือด้านความรวดเร็วในการรับบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจํานำข้าวเปลือก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจํานำข้าวเปลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ อายุ จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี เปอร์เซ็นต์ความชื้น และสถานที่ปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก จากค่าเฉลี่ยมีเกษตรกรที่อายุน้อยกว่า 25 ปี เพียง ร้อยละ 2.1 อาจเกิดปัญหาขาดแคลนผู้สืบทอดทำอาชีพเกษตรกรต่อไปในอนาคต

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสมุทรปราการ มีความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจํานำข้าวเปลือกโดยรวม อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามพบว่า มีประเด็น เรื่องการนำข้าวไปจุดรับจํานำที่มีคะแนนความพึงพอใจต่ำที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรวดเร็วในการรับบริการด้านความน่าเชื่อถือ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และด้านความถูกต้องของข้อมูลซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของประสาน พูลเวช (2550) ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจํานำข้าวเปลือก พบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจน้อย ในขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ และการนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการรับจํานำข้าวเปลือก ควรปรับปรุงการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการศึกษาความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนี้ เป็นการเก็บข้อมูลในโครงการรับจํานำข้าวเปลือกปี 2554/55 เนื่องจากหลักเกณฑ์ของโครงการรับจํานำข้าวเปลือกเกษตรกรสามารถจํานำได้ทุกเมล็ด ไม่จำกัดปริมาณข้าวเปลือกที่รับจํานำ (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2555) และเกษตรกรได้รับเงินจากโครงการครบถ้วน เป็นช่วงเวลาที่ยังไม่เกิดปัญหาวิกฤติโครงการรับจํานำข้าวเปลือกเหมือนในปัจจุบัน

จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้รับผลตอบแทนโครงการรับจํานำข้าวเปลือกของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจํานำข้าวเปลือก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี เปอร์เซ็นต์ความชื้น และสถานที่ปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ

ปัจจัย อายุ มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจํานำข้าวเปลือกสูงขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีอายุมากจะมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่า เกษตรกรที่มีอายุน้อย เนื่องจากเกษตรกร

ที่มีอายุมาก มีประสบการณ์ในการทำงานมาก มีความเชี่ยวชาญ และส่วนใหญ่จะมีการลงนาเดินสำรวจแปลง ตัดข้าวปน หญ้าข้าวรก โรคแมลงที่มาทำลายข้าว ต่างจาก เกษตรกรที่มีอายุน้อย มักจะทำงานอย่างอื่นด้วย และจ้างแรงงานในการทำงานทุกขั้นตอน

ปัจจัย จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี มีอิทธิพลต่อผลตอบแทน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกสูงขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เป็นลูกค้าประจำโรงสีมีการติดต่อกับขายผลผลิตข้าวอย่างต่อเนื่อง จะได้รับการดูแลในเรื่องการชั่งน้ำหนัก ลุ่มวัดความชื้น และสิ่งเจือปนค่อนข้างดี และโรงสีจะสำรองพื้นที่ไว้รับผลผลิตข้าวของลูกค้าประจำก่อน ในกรณีที่มีพื้นที่จำกัด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัตรชัย ปะมะ โด (2548) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการรับฝาก และจำนำเมื่อเกษตรกรนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับฝาก มักจะประสบปัญหาในเรื่องของการชั่งน้ำหนักข้าว การตรวจสอบชนิด และคุณภาพของข้าวที่ไม่เป็นกรรม และขาดความเป็นมาตรฐานโรงสีของเอกชนมักจะให้ราคาข้าวเปลือกที่สูงกว่าของสหกรณ์ แต่มีมาตรฐานการชั่งน้ำหนัก การหักค่าความชื้นชนิดและคุณภาพของข้าวที่ไม่เป็นกรรมกับเกษตรกร

ปัจจัย เปอร์เซ็นต์ความชื้น มีอิทธิพลต่อผลตอบแทน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกต่ำลง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เปอร์เซ็นต์ความชื้นเฉลี่ย ของอำเภอบางบ่อ คือ 26.02 สูงกว่าอำเภอบางเสาธง เปอร์เซ็นต์ความชื้นเฉลี่ย 23.77 ส่งผลให้เกษตรกรที่ปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ ได้รับผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกน้อยกว่าอำเภอบางเสาธง เนื่องจากหลักเกณฑ์โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ซึ่งกำหนดราคาข้าวเปลือกนาปีการผลิต 2555 ณระดับความชื้นต่างๆที่เกษตรกรจะได้รับ ตั้งแต่ระดับความชื้นต่ำกว่า 15% - 35.9% และจะหักลดน้ำหนักผลผลิตข้าว ตามระดับความชื้นที่เพิ่มสูงขึ้น (ฝ่ายเลขานุการ กชช. 2555)

ปัจจัย สถานที่ปลูกข้าว จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ปลูกข้าวในอำเภอบางบ่อ ได้รับผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกน้อยกว่าอำเภอบางเสาธง เนื่องจาก สภาพพื้นที่อำเภอบางบ่อมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ขนาดพื้นที่กว้าง และไม่สม่ำเสมอ มักประสบปัญหาเรื่องน้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่ตำบลเป็ริง และน้ำแล้ง เนื่องจากถ้าคลองที่เป็นแหล่งน้ำในการทำนา มีขนาดเล็ก บางช่วงน้ำจะแห้งขอด ถ้าปริมาณน้ำในคลองสายหลักลดลง จึงส่งผลให้ผลผลิตข้าวเฉลี่ยของอำเภอบางบ่อ ต่ำกว่าอำเภอบางเสาธง ซึ่งมีลักษณะพื้นที่ราบสม่ำเสมอ ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำ เพราะมีคลองสายหลักคือคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต นอกจากนี้เกษตรกรในอำเภอบางเสาธง นิยมปลูกข้าวพันธุ์ปทุมธานี 1 ซึ่งมีราคาสูง เนื่องจากหลักเกณฑ์โครงการรับจำนำข้าวเปลือก กำหนดราคาต่างกันตามชนิดพันธุ์ข้าว ราคาจำนำของข้าวปทุมธานี 1 (ชนิดสีได้ต้นข้าว 42 กรัม) ราคาตันละ 16,000 บาท สูงกว่าข้าวไม่ไวแสงชนิดอื่นๆ ที่เกษตรกรอำเภอบางบ่อนิยมปลูก คือ ข้าวเปลือกเจ้า 5% ที่ความชื้น 15% มีราคาจำนำตันละ 14,800 บาท (ฝ่ายเลขานุการ กชช. 2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้รับผลตอบแทน โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า จำนวนปีที่ปลูกข้าวประจำโรงสี มีอิทธิพลต่อผลตอบแทน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกสูงขึ้น ดังนั้น เกษตรกรควรนำผลผลิตเข้าร่วม โครงการรับจำนำข้าวเปลือกกับโรงสีผู้รับจำนำที่มีการติดต่อค้าขายกันเป็นระยะเวลานาน เป็นลูกค้าประจำ เพื่อเพิ่มความสามารถในการต่อรอง การตรวจสอบทุกช่วงกับเจ้าของ/เจ้าหน้าที่โรงสีในกระบวนการชั่งน้ำหนัก การสู่วัดเปอร์เซ็นต์ความชื้นและเปอร์เซ็นต์สิ่งเจือปน นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ควรกำกับดูแลขั้นตอนการปฏิบัติในกระบวนการดังกล่าว ให้มีความถูกต้องเป็นธรรม

2. จากผลการศึกษาพบว่า เปอร์เซ็นต์ความชื้น มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกต่ำลง ดังนั้นเกษตรกรควรให้ความสำคัญในขั้นตอนการเก็บเกี่ยว ให้ได้ระยะเวลาที่เหมาะสม โดยนับจากวันออกดอก 80% ไปอีก 28-30 วัน เป็นกำหนดวันเก็บเกี่ยวข้าวที่เหมาะสม ระบายน้ำออกจากแปลงนา ก่อนถึงกำหนดเก็บเกี่ยว 7-10 วัน เพื่อให้ข้าวสุกแก่สม่ำเสมอ แปลงนาแห้งสะดวกในการเก็บเกี่ยว ควรใช้เครื่องเกี่ยวข้าวที่มีการทำความสะอาด ไม่สกปรก และเปียกน้ำ เกษตรกรควรเก็บเกี่ยวข้าว เมื่อถึงระยะสุกแก่เหมาะสม ความชื้นเมล็ดไม่ควรต่ำกว่า 20% การเก็บเกี่ยวข้าวเร็วเกินไปจะทำให้ข้าวมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นสูง น้ำหนักเบา สะสมแป้งไม่เต็มที่ เสื่อมคุณภาพได้ง่าย หรือถ้าเก็บเกี่ยวข้าวช้าเกินไป หลังจากระยะนี้จะทำให้ข้าวสูญเสียน้ำหนัก หลุดร่วง และได้คุณภาพการสีต่ำ (กรมการข้าว, 2556)

3. จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ มีต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย 6,852.50 บาท/ไร่ ต้นทุนการผลิตข้าวส่วนที่สูงที่สุดตามอันดับแรกคือ ค่าเช่านา 1,115.85 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.28 รองลงมา คือ ค่าปุ๋ยครั้งที่ 2 855.04 บาท/ไร่ ร้อยละ 12.48 และ ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว 565.85 บาท/ไร่ ร้อยละ 8.26 ตามลำดับดังนั้น ควรรณรงค์ให้เกษตรกรในอำเภอบางบ่อ ซึ่งได้รับผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกน้อย คำนึงถึงความสำคัญของการลดต้นทุนการผลิตข้าวอย่างจริงจัง โดยใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ การดูแลรักษาแปลงปลูกข้าวอย่างใกล้ชิด และสนับสนุนงานวิจัยเทคโนโลยีการผลิตข้าว พัฒนาพันธุ์ข้าว เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวต่อไร่ ให้นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเน้นปฏิบัติงานเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือก หรือจากการขายผลผลิตข้าวจะสูงขึ้น ไม่ใช่เกิดจากราคาข้าวสูงเพียงอย่างเดียว แต่ยังสามารถเกิดได้จากการลดต้นทุนการ

ผลิต และการเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ รัฐบาลควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับวงการเกษตรกรรมการปลูกข้าวโดยรวมทั้งประเทศ ให้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ไปกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เพราะที่ผ่านมารัฐบาลมีภาวะขาดทุนจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือก และเกิดปัญหาในการจ่ายเงินล่าช้าแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เกิดกระแสต่อต้านโครงการรับจำนำข้าวเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากรัฐกำหนดราคารับจำนำสูงกว่าราคาตลาด ทำให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกร เกิดจากการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของโครงการ ให้เกษตรกรนำผลผลิตมาขายขาดมากกว่าจำนำ ฉะนั้นรัฐบาลควรกำหนดราคารับจำนำให้เหมาะสมกับราคาตลาด ตามหลักการรับจำนำ และวางแผนจำหน่ายผลผลิตข้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อหมุนเวียนเงินมาใช้จ่ายในโครงการให้ทันจ่ายเงินให้กับเกษตรกร

4. ส่งเสริมให้เกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ ปลูกข้าว พันธุ์ปทุมธานี 1 เพิ่มขึ้น โดยการอบรมให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนภัยศัตรูพืช เพื่อควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งข้าวพันธุ์นี้มีความต้านทานต่ำ

5. ปรับรูปแบบโครงการอุดหนุนเกษตรกรที่เหมาะสม เกิดประโยชน์กับเกษตรกรรายย่อยที่ได้รับผลตอบแทนจากการขายผลผลิตน้อย และมักจะมีฐานะยากจนกว่าเกษตรกรรายใหญ่ ให้มีโอกาสได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐมากขึ้น เพื่อความยั่งยืน และการกินดีอยู่ดีของเกษตรกร

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อสภาพปัญหาในเรื่องการผลิตข้าวของเกษตรกร ในจังหวัดสมุทรปราการ เช่น ข้าววัชพืช การทำนาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่หยุดพักหน้าดิน วิธีการย่อยสลายตอซังข้าว ซึ่งส่งผลกับต้นทุน ผลตอบแทนการผลิตข้าว และคุณภาพข้าว รวมถึงแนวทางการลดต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกร เปรียบเทียบผลตอบแทนของเกษตรกรที่ทำนาโดยวิธีการดั้งเดิม กับเกษตรกรที่ปฏิบัติตามแนวทางลดต้นทุนการผลิต และศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกร ในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ เปรียบเทียบกับจังหวัดสมุทรปราการ

บรรณานุกรม

- กรมการข้าว. 2556. “วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว”. [Online]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.brrd.in.th/rkb/postharvest/index.php-file=content.php&id=2.htm>. [24/08/56].
- กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์. 2555. “รายงานผลการรับจำนำข้าวเปลือก”. [Online]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.dit.go.th/contentdetail.asp?typeid=8&catid=145&ID=3835>. [14/02/56].
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2555. “โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนปี ปี 2554/55”. [Online]. เข้าถึงได้จาก :
<http://mueang.chiangrai.doae.go.th/file/new%201-2555.pdf>. [20/02/56].
- ฉัตรชัย ปะมะโต. 2548. “แนวทางการปรับปรุงกระบวนการรับจำนำข้าวเปลือกผ่านสหกรณ์การเกษตร
 ในเขตภาคกลางของประเทศไทย”. ปรินญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์. 2544. “เรื่องการเปิดรับข้าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับ เพศศึกษาของวัยรุ่น
 ในเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ครุณี ชันโท. 2543. “การประเมินผล โครงการรับจำนำข้าวเปลือก จังหวัดเชียงใหม่”. รัฐประศาสนศาสตร์
 มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนกร เอกผำพันธุ์. 2545. การบัญชีต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : พิธีกรเซ็นเตอร์.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2555. “โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนปี ปีการผลิต
 2554/55”. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.baac.or.th/content-report.php>. [10/03/56].
- ชัยรัตน์ พรหมิชัย. 2550. “ความคุ้มค่าจากการจำนำข้าวเปลือกของชาวนาในจังหวัดเชียงใหม่ ในปีการ
 ผลิต 2548/49”. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตา ทองนิตย์. 2551. “การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนปี
 ปีการผลิต 2548/49”. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
 เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญหงษ์ จงคิด. 2547. ข้าวและเทคโนโลยีการผลิต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เบ็ญจางค์ พุทธอัญชลี. 2543. “วิเคราะห์มาตรการ โครงการรับจำนำข้าวของประเทศไทย”. คณะ
 เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประสาน พูลเวช. 2550. “การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนปี
 ปรง ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548”. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พิติฎฐ ภัคเกษม. 2555. “ทฤษฎีสองสูง : นโยบายราคาและรายได้”. [Online]. เข้าถึงได้จาก :
<http://witayakornclub.wordpress.com/2008/06/12/> [10/03/56].

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไพโรจน์ โพธิ์พุกขาววงศ์. 2533. “การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฝ่ายเลขานุการกษช. กรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์. 2555. “หลักเกณฑ์การดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี 2555”. [Online]. เข้าถึงได้จาก : http://pcoc.moc.go.th/wapp/PCOC/70/upload/File_IPD_FILE70181280.pdf. [05/04/56].
- มาฆะจิตตะ สังคะ. 2555. “แนวความคิดดำเนินงานทางสังคม”. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://office.nu.ac.th/gentle/intervention.htm> [18/03/56].
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์. 2542.
- วิบูลย์ หงสยาภรณ์. 2546. “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบรับจำนำข้าวของเกษตรกรในเขตจังหวัดพิษณุโลก” คณะเกษตร, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมพร อิศวิลานนท์. 2552. พลวัตเศรษฐกิจการผลิตข้าวไทย. นนทบุรี. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมิตส์ฉัตร. 2542. การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- สังวรปัญญาศิริก. 2539. บัญชีต้นทุน 1. กรุงเทพฯ : สยามสเค้นเนอร์ซ์พบลาย.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2555. “ข้าว เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตต่อไร่”. [Online]. เข้าถึงได้จาก : http://www.oae.go.th/main.php?filename=agri_production. [23/04/56].
- Cronbach, L. J. 1951. “Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests.” *Psychometrika*. 16(3) : 297-334.
- FAO. 2010. “Food and Agricultural commodities production”. [Online]. Available : <http://faostat.fao.org/site/339/default.aspx>. [23/04/56].
- Jane M. 1989. *Domestic violence*. Canberra : Australian Institute of Criminology.
- Klapper, J.T. 1960. “The Effects of Mass Communication”. *The Public Opinion Quarterly*. 25 (2) (Summer, 1961) : 321-324
- Likert R. R. 1961. *New Patterns of Management*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Robert L. H. 1968. *The Worldly Philosophers*. USA: the Murray PTG. co.
- Samuel L. B. 1972. *Discovering Mass Communication*. Illinois : Scott Foresman and Company
Glenview
- Yamane, T. 1973. *Statistics : An Introductory Analysis*. New York: Harper & Row.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รทศ. 1-3

ใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2554/55 ภาวะพิเศษ (ต้นฉบับ)

เลขที่ใบรับรอง

ออกให้ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

วันที่ 20 สิงหาคม 2555

เอกสารฉบับนี้เป็นหลักฐานที่ออกจากราชการ

เลขประจำตัวประชาชน เลขหนังสือประจำตัว

อยู่บ้านเลขที่

เป็นเกษตรกรที่ได้รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2554/55 ภาวะพิเศษ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 ผ่านการประมาณพื้นที่ 18 กรกฎาคม 2555 ดังนี้

แปลงที่ 1 เนื้อที่ ๓.๔๖ ไร่

พื้นที่ปลูกข้าว ๓.๕๖ ไร่

พื้นที่ปลูกพืชอื่น

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

เนื้อที่ ๒.๕๖ ไร่

หมายเหตุ จงนำเอกสารฉบับนี้ไปแสดงต่อสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อขอรับใบรับรองการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

ใบรับรองนี้แสดงผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งได้จากผลการคำนวณจากพื้นที่ปลูกของเกษตรกรทุกแปลงที่ขึ้นทะเบียน
ผลผลิตที่เข้าร่วมโครงการจะต้องเป็นผลผลิตที่ได้จากการขึ้นทะเบียนครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่.....

วัน/เดือน/ปี.....

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก จังหวัด
สมุทรปราการ

คำอธิบาย

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการผลิต ต้นทุนการผลิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ โดยคำตอบของท่านทุกข้อมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ ข้อมูลต่างๆ ที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้ จะถือเป็นความลับและใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

คำชี้แจงกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือตอบคำถามลงในช่องว่าง..... ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

- เพศตามบัตรประจำตัวประชาชน ชาย หญิง
- อายุ .....ปี
- ประสบการณ์ในอาชีพทำนา .....ปี
- จำนวนปี ที่ได้รับการศึกษาในระบบการศึกษาของไทย

☐ ไม่ได้เรียนในระบบ โรงเรียน	☐ ประถมศึกษาปีที่ 4 (4 ปี)
☐ ประถมศึกษาปีที่ 6 (6 ปี)	☐ ประถมศึกษาปีที่ 7 (7 ปี)
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น (9 ปี)	☐ มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. (12 ปี)
☐ อนุปริญญาและปวส. (14 ปี)	☐ ปริญญาตรี (16 ปี)
☐ อื่นๆ ..... ปี	
- เป็นลูกค้าโรงสีที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกมาแล้ว .....ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ปัจจัยด้านการผลิต

6. ฤดูกาลผลิตปี 2554/55 รอบที่ 2 (เพาะปลูกข้าวตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 - 30 เมษายน 2555 และเก็บเกี่ยวตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์-31 สิงหาคม 2555)

พื้นที่ทำนารวม.....ไร่ (ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ)

เป็นที่ดินของตนเอง.....ไร่ เป็นที่นาเช่า.....ไร่

แปลงที่ 1 เนื้อที่.....ไร่ สถานที่ปลูก หมู..... ตำบล.....อำเภอ.....

พันธุ์ข้าว..... วันที่ปลูก..... วันที่เก็บเกี่ยว.....

แปลงที่ 2 เนื้อที่.....ไร่ สถานที่ปลูก หมู..... ตำบล.....อำเภอ.....

พันธุ์ข้าว..... วันที่ปลูก..... วันที่เก็บเกี่ยว.....

แปลงที่ 3 เนื้อที่.....ไร่ สถานที่ปลูก หมู..... ตำบล.....อำเภอ.....

พันธุ์ข้าว..... วันที่ปลูก..... วันที่เก็บเกี่ยว.....

แปลงที่ 4 เนื้อที่.....ไร่ สถานที่ปลูก หมู..... ตำบล.....อำเภอ.....

พันธุ์ข้าว..... วันที่ปลูก..... วันที่เก็บเกี่ยว.....

7. ต้นทุนการผลิตต่อฤดูกาลผลิต 2554/55 รอบที่ 2 (ค่าใช้จ่ายรวมทุกแปลง)

7.1. การเตรียมดิน

- ค่าจ้างรถไถดิน.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

- ค่าจ้างรถไถหว่าน.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

- ค่าจ้างรถสูบลูก.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

- ค่าน้ำมันรวม.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

- อื่นๆ(ระบุ).....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

7.2. การปลูก

- ใช้พันธุ์ข้าว.....กิโลกรัม เหลือต่อไร่.....กิโลกรัม

- ค่าพันธุ์ข้าว (รวม).....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

- ค่าจ้างหว่าน.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

- อื่นๆ(ระบุ).....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

7.3. การดูแลรักษา

- ค่าสารคุมวัชพืชจำนวน.....ขวด/ถุง.....บาท

- ค่าจ้างฉีดยาคุมวัชพืช.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท

- ค่าสารกำจัดวัชพืชจำนวน.....ขวด/ถุง.....บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ค่าจ้างฉีดสารกำจัดวัชพืช .....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - ค่าจ้างใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 .....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - ปุ๋ยสูตร.....จำนวน.....กระสอบ.....บาท
  - ค่าจ้างใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 .....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - ปุ๋ยสูตร.....จำนวน.....กระสอบ.....บาท
  - อาหารเสริม/ฮอร์โมน จำนวน.....ขวด/ถุง .....บาท
  - ค่าจ้างฉีดอาหารเสริม .....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - ค่าน้ำมันในการดูแลรักษา (รวม).....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - อื่นๆ.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - อื่นๆ.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - อื่นๆ.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - อื่นๆ.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
- 7.4. การเก็บเกี่ยว วิธีการขนส่งข้าวเปลือกไปโรงสี ทางรถ ทางเรือ
- ค่าจ้างรถเกี่ยว .....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - ค่าจ้างรถบรรทุกโรงสี .....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - ค่าจ้างเรือบรรทุกข้าว .....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - ค่าน้ำมันในการเก็บเกี่ยว (รวม).....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
  - อื่นๆ(ระบุ).....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
- 7.5. ค่าเช่านา.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
- รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น.....บาท เหลือต่อไร่.....บาท
- แหล่งที่มาของเงินทุน.....
8. น้ำหนักผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด .....ตัน
- เก็บไว้บริโภคประมาณ.....ตัน
  - เก็บไว้ทำพันธุ์ประมาณ.....ตัน
  - ขายเป็นพันธุ์ข้าว ประมาณ.....ตัน
  - ขายสด.....ตัน ราคา.....บาท/ตัน
9. นำผลผลิตเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกทั้งหมด.....กิโลกรัม
- %ความชื้น .....%
  - %สิ่งเจือปน .....%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. เงินที่ได้รับผ่านบัญชีกส. .... บาท

คำชี้แจงกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

11. พฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารท่านได้รับข้อมูลโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ทางช่องทาง
ต่อไปนี้

คะแนน 5 มากที่สุด   คะแนน 4 มาก   คะแนน 3 ปานกลาง
คะแนน 2 น้อย   คะแนน 1 น้อยที่สุด

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	คะแนน				
	5	4	3	2	1
1. สื่อโทรทัศน์					
2. สื่อวิทยุ					
3. หนังสือพิมพ์และเอกสารต่างๆ					
4. อินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน					
5. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน					
6. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ)					
7. เพื่อนบ้าน					
8. คนในครอบครัว					
9. อื่นๆ (โปรดระบุ .....)					

12. ความพึงพอใจในขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกท่านมีความพึงพอใจใน
ขั้นตอนต่อไปนี้

คะแนน 5 มากที่สุด   คะแนน 4 มาก   คะแนน 3 ปานกลาง
คะแนน 2 น้อย   คะแนน 1 น้อยที่สุด

12.1 ความรวดเร็วในการรับบริการ

ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	สำนักงานเกษตร อำเภอ					
2. การนำข้าวไปเข้าร่วมโครงการที่จุดรับ จำนำ	โรงสี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การออกไปประพวน	เจ้าหน้าที่อศส. และ อตค.					
4. การทำสัญญาตู้ และจ่ายเงินโอนเข้าบัญชี	รทส.					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

12.2 ความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ขั้นตอนการเข้าร่วม โครงการรับจ่านำเข้าเปลือก	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	สำนักงานเกษตร อำเภอ					
2. การนำข้าวไปเข้าร่วมโครงการที่จุดรับ จ่านำ	โรงสี					
3. การออกไปประพวน	เจ้าหน้าที่อศส. และ อตค.					
4. การทำสัญญาตู้ และจ่ายเงินโอนเข้าบัญชี	รทส.					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12.3 ความถูกต้องของข้อมูล

ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	สำนักงานเกษตร อำเภอ					
2. การนำข้าวไปเข้าร่วมโครงการที่จุดรับ จำนำ	โรงสี					
3. การออกไปประทวน	เจ้าหน้าที่อคส. และ อคก.					
4. การทำสัญญากู้ และจ่ายเงินโอนเข้าบัญชี	ธกส.					
5. อื่นๆ (โปรดระบุ .....)						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร โทร. 7077

ที่ ศธ 0524.05(4).2/-

วันที่ 2 เมษายน 2556

เรื่อง ขออนุญาตวิเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ศรีตโยภาส

ด้วยนางสาววิลาภา จารุมัยศย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก จังหวัดสมุทรปราการ" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ ลิ้มงูร เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอเชิญผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีรวัฒน์ ศรีตโยภาส ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม พร้อมได้จัดส่งมากับหนังสือฉบับนี้แล้ว และขอความกรุณาอาจารย์ช่วยจัดส่งคืนภายในเดือนเมษายน 2556 จะขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ธีรวัฒน์ ศรีตโยภาส

(ผศ. ดร. ธีรวัฒน์ ศรีตโยภาส)

ประธานสาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

วิลาภา จารุมัยศย์

นางสาววิลาภา จารุมัยศย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีรวัฒน์ ศรีตโยภาส

ธีรวัฒน์ ศรีตโยภาส

รองศาสตราจารย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาววัลภา จารุมัศย์
วัน เดือน ปีเกิด	24 กุมภาพันธ์ 2525
ที่อยู่	77 หมู่ 3 สำนักงานเกษตรอำเภอบางบ่อ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 10560
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2547 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2547 – 2548	ตำแหน่ง นักวิชาการผลิตกล้า บริษัทยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด
พ.ศ. 2548 – 2550	ตำแหน่ง Assistant to COO บริษัท Eu-tech Produce Co., Ltd.
พ.ศ. 2550 – 2552	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 3 สำนักงานเกษตรอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2552 – 2557	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สำนักงานเกษตร อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตร อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้